EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2021.6.4.
COM(2021) 288 final

A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

A digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló (EU) 2019/790 irányelv 17. cikkével kapcsolatos iránymutatás

I. BEVEZETÉS

A digitális egységes piacon a szerzői jogról szóló irányelv ((EU) 2019/790 irányelv, a továbbiakban: a digitális egységes piacról szóló irányelv[1]) 17. cikkének (10) bekezdése értelmében a Bizottságnak iránymutatást kell adnia a 17. cikk alkalmazásáról, különösen ami az online tartalommegosztó szolgáltatók és a jogosultak közötti együttműködést illeti. Az iránymutatás figyelembe veszi az érdekelt felekkel folytatott, a tagállamokkal együtt szervezett párbeszédek eredményeit, amelyekre azzal a céllal került sor, hogy megvitassák az online tartalommegosztó szolgáltatók és a jogosultak közötti együttműködésre vonatkozó bevált gyakorlatokat.

A részvételi szándék kifejezésére való nyílt felhívást követően a Bizottság 2019 októbere és 2020 februárja között hat találkozót szervezett az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd érdekében. 2020. július 27. és szeptember 10. között a párbeszéd lezárása érdekében célzott írásbeli konzultációra került sor.

Ez az iránymutatás a 17. cikk helyes és a különböző tagállamokban egységes átültetéséhez kíván támogatást nyújtani, különös figyelmet fordítva egyrészről az alapvető jogok, másrészről a kivételek és korlátozások alkalmazása között szükséges egyensúlyra, amint azt a 17. cikk (10) bekezdése előírja. Az iránymutatás emellett a piaci szereplők számára is hasznos lehet a 17. cikket végrehajtó nemzeti jogszabályoknak való megfeleléssel összefüggésben.

Ez a dokumentum jogilag nem kötelező erejű, de bizottsági közleményként hivatalosan elfogadásra került, és megfelel az uniós jogalkotó által a 17. cikk (10) bekezdése értelmében a Bizottságnak adott megbízatásnak. Az Európai Unió Bíróságának a C-401/19. sz. ügyben[2] hozott ítélete hatással lesz a 17. cikk tagállamok általi végrehajtására és az iránymutatásra. Előfordulhat, hogy az iránymutatást az említett ítéletet követően felül kell vizsgálni.

II. 17. CIKK – EGYEDI SZERZŐI JOGI ENGEDÉLYEZÉSI ÉS FELELŐSSÉGI RENDSZER

A 17. cikk olyan, a szerzői jogra és a szerzői joggal szomszédos jogokra (a továbbiakban összefoglaló néven: szerzői jog) vonatkozó egyedi engedélyezési és felelősségi rendszerről rendelkezik, amely egyes olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltatókra alkalmazandó, amelyek az irányelv 2. cikkének (6) bekezdése értelmében online tartalommegosztó szolgáltatók. A korábbi jogi keret[3] alapján nem volt egyértelmű, hogy e szolgáltatókat milyen felelősség terheli a szerzői jogokkal kapcsolatban a szolgáltatások felhasználóinak cselekményei tekintetében. A 17. cikk jogbiztonságot nyújt arra vonatkozóan, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók részt vesznek-e a

[1] A digitális egységes piacról szóló irányelvet a tagállamoknak 2021. június 7-ig kell átültetniük.
[2] Lengyelország kontra Tanács és Parlament.
[3] A 2001/29/EK irányelv 3. cikke és a 2000/31/EK irányelv 14. cikke.

felhasználóik cselekedeteivel kapcsolatos, szerzői jogi szempontból releváns cselekményekben, valamint a felhasználók számára is jogbiztonságot teremt.

A 17. cikk a jogosultak és az online tartalommegosztó szolgáltatók közötti engedélyezési piac fejlődését kívánja előmozdítani. E célból a 17. cikk jogalapot teremt a jogosultak számára ahhoz, hogy engedélyezzék műveik használatát abban az esetben, amikor az online tartalommegosztó szolgáltatók felhasználói feltöltik azokat. Így a jogosultaknak javulnak az engedélyezési és javadalmazási lehetőségeik. Emellett biztosítékokat vezet be azon felhasználók számára, akik harmadik féltől származó olyan tartalmakat töltenek fel, amelyeket esetleg a szerzői jog és a szomszédos jogok védenek.

A 17. cikk (1) és (2) bekezdése előírja, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók a „nyilvánossághoz való közvetítés" szerzői jogi szempontból releváns cselekményét valósítják meg, amikor hozzáférést biztosítanak a felhasználóik által feltöltött, szerzői jogi védelem alatt álló tartalomhoz, és ezért engedélyt kell szerezniük az érintett jogosultaktól. Erre az esetre a 17. cikk (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy amennyiben a szolgáltatók e rendelkezések alapján nyilvánossághoz való közvetítést valósítanak meg, a 2000/31/EK irányelv[4] 14. cikkének (1) bekezdése szerinti felelősségkorlátozás nem alkalmazandó.

A 17. cikk *lex specialisnak* tekintendő a 2001/29/EK irányelv 3. cikkét és a 2000/31/EK irányelv 14. cikkét illetően. Nem vezet be új jogot az uniós szerzői jogi szabályozásba. Ehelyett teljeskörűen és konkrétan szabályozza a „nyilvánossághoz való közvetítés" cselekményét az e rendelkezés hatálya alá tartozó korlátozott körülmények között kizárólag az „ irányelv alkalmazásában". Ezt a (64) és (65) preambulumbekezdés is megerősíti. A (64) preambulumbekezdés értelmében a 17. cikk nem érinti a nyilvánossághoz való közvetítésnek vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tételnek az uniós jog szerint egyébként alkalmazandó fogalmát[5], és nem érinti a 2001/29/EK irányelv 3. cikke (1) és (2) bekezdésének esetleges alkalmazását a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmat felhasználó egyéb szolgáltatók esetében. A (65) preambulumbekezdés kimondja, hogy bár a 2000/31/EK irányelv 14. cikke nem alkalmazandó a 17. cikk szerinti felelősségre, ettől függetlenül a 14. cikk alkalmazandó az említett szolgáltatókra az irányelv hatályán kívül eső célokból. A 17. cikk *lex specialis* jellege miatt a tagállamoknak ezt a rendelkezést kifejezetten végre kell hajtaniuk ahelyett, hogy egyszerűen a 2001/29/EK irányelv 3. cikkének nemzeti végrehajtására hagyatkoznának.

[4] A digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre vonatkozó bizottsági javaslat (COM(2020) 825 final) értelmében a 2000/31/EK irányelv 14. cikkét a 2000/31/EK irányelv 5. cikke váltja fel. A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályra irányuló javaslat 1. cikke (5) bekezdésének c) pontja és a (11) preambulumbekezdése szerint a rendelet *„nem sérti a szerzői jogról és a szomszédos jogokról szóló uniós jog szabályait, mert ez a jog olyan konkrét szabályokat és eljárásokat határoz meg, amelyeket érintetlenül kell hagyni"*.

[5] Analógia útján lásd a C-114/15. sz. ügyben hozott ítélet 29. pontját.

Amennyiben a 17. cikk (1) és (2) bekezdése alapján nem kerül sor engedélyezésre, a 17. cikk (4) bekezdése olyan egyedi rendszerről rendelkezik, amely lehetővé teszi az online tartalommegosztó szolgáltatók számára, hogy meghatározott feltételek mellett mentesüljenek a 17. cikk (1) bekezdése szerinti, nyilvánossághoz való közvetítési cselekményért való felelősség alól. Amint azt a (66) preambulumbekezdés is megjegyzi, ez az egyedi rendszer figyelembe veszi, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók olyan tartalmakhoz biztosítanak hozzáférést, amelyeket nem ők, hanem felhasználóik töltenek fel.

Ezeket az egyedi feltételeket kifejezetten át kell ültetni a nemzeti jogba. A 17. cikk (5) bekezdése értelmében az arányosság elvére való tekintettel kell értékelni, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók megfelelnek-e a 17. cikk (4) bekezdésében meghatározott feltételeknek. A 17. cikk (6) bekezdése továbbá – bizonyos feltételek mellett – eltérő felelősségi rendszerről rendelkezik az új szolgáltatók esetében.

A 17. cikk (7), (8) és (9) bekezdése átfogó szabályokat állapít meg, amelyeket szintén kifejezetten át kell ültetni a nemzeti jogba. A 17. cikk (7), (8) és (9) bekezdése eredménykötelemként került megfogalmazásra. A tagállamoknak ezért a végrehajtási jogszabályaikban érvényre kell juttatniuk e kötelezettségeket abban az esetben, ha azok a 17. cikk más részeiben és különösen a 17. cikk (4) bekezdésében foglalt rendelkezésekkel ütköznek.

A 17. cikk (7) bekezdése kimondja, hogy amennyiben az online tartalommegosztó szolgáltatók a 17. cikk (4) bekezdése alapján együttműködnek a jogosultakkal a jogosulatlan tartalom elkerülése érdekében, ez az együttműködés nem eredményezheti a felhasználók által feltöltött azon művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetőségének megakadályozását, amelyek nem sértik a szerzői és szomszédos jogokat.

A 17. cikk (8) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a 17. cikk alkalmazása nem vezethet általános nyomonkövetési kötelezettséghez. A 17. cikk (9) bekezdése többek között úgy rendelkezik, hogy az irányelv semmilyen módon nem érintheti a jogszerű felhasználást, többek között az uniós jogban foglalt kivételek vagy korlátozások szerinti felhasználást, és – a 2002/58/EK irányelvvel és az (EU) 2016/679 rendelettel összhangban történő azonosítás és személyesadat-kezelés kivételével – nem vezethet az egyéni felhasználók azonosításához, valamint a személyes adatok kezeléséhez. A (85) preambulumbekezdés továbbá kimondja, hogy a személyes adatok kezelése során tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, ideértve a magán- és a családi élet tiszteletben tartására és a személyes adatok védelmére vonatkozó jogot, és be kell tartani a 2002/58/EK irányelvben és az (EU) 2016/679 rendeletben foglaltakat. A 17. cikk végrehajtása során a tagállamoknak tiszteletben kell tartaniuk az uniós adatvédelmi vívmányokat, különösen a szolgáltatók által a jogosultakkal együttműködésben a 17. cikk (4) bekezdése alapján hozott lehetséges technológiai intézkedések, valamint a felhasználók számára elérhető, a 17. cikk (9) bekezdése szerinti panasztételi és jogorvoslati mechanizmus vonatkozásában. A 17. cikk átültetésekor a tagállamoknak biztosítaniuk kell e szabályok helyes alkalmazását.

III. A 17. CIKK HATÁLYA ALÁ TARTOZÓ SZOLGÁLTATÓK: A 2. CIKK (6) BEKEZDÉSE

A 17. cikk az irányelv 2. cikke (6) bekezdésének első albekezdésében meghatározott online tartalommegosztó szolgáltatókra vonatkozik. Az online tartalommegosztó szolgáltató olyan, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató, amelynek fő vagy egyik fő célja a felhasználói által feltöltött, jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény tárolása és ahhoz hozzáférés biztosítása a nyilvánosság számára, amely műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket nyereségszerzési céllal összerendezi és promotálja.

A 2. cikk (6) bekezdésének második albekezdése meghatározza azon szolgáltatók és/vagy szolgáltatások nem kimerítő listáját, amelyek az irányelv értelmében nem online tartalommegosztásra irányulnak, és ezért nem tartoznak a 17. cikk hatálya alá. A kizárt szolgáltatások a következők: a „nonprofit online enciklopédiák”, a „nonprofit oktatási és tudományos adatbázisok”, a „nyílt forráskódú számítógépes programokat fejlesztő, illetve megosztó platformok”, „az (EU) 2018/1972 irányelvben meghatározott elektronikus hírközlési szolgáltatások nyújtói”, az „online piacterek”, a „vállalkozások közötti felhőalapú szolgáltatások” és azok a „felhőalapú szolgáltatások, amelyek lehetővé teszik a felhasználók számára, hogy saját használatukra tartalmakat töltsenek fel”.

A jogbiztonság érdekében a tagállamoknak a végrehajtási jogszabályaikban kifejezetten meg kell határozniuk az „online tartalommegosztó szolgáltató” fogalmát a 2. cikk (6) bekezdésének első albekezdése értelmében teljes egészében, és kifejezetten ki kell zárniuk a 2. cikk (6) bekezdésének második albekezdésében felsorolt szolgáltatókat, ugyanakkor a (62) preambulumbekezdés alapján ki kell mondaniuk, hogy a kizárt szolgáltatók listája nem kimerítő. A tagállamok se nem bővíthetik, se nem szűkíthetik a fogalommeghatározás alkalmazási körét.

Ezen túlmenően, értelmezési segítségként, a tagállamoknak a fogalommeghatározás különböző elemeit tanácsos a (61), (62) és (63) preambulumbekezdés fényében átültetniük és alkalmazniuk, mert ezek a preambulumbekezdések fontos pontosításokat nyújtanak az irányelv hatálya alá tartozó vagy az abból kizárt szolgáltatók típusait illetően. A (62) preambulumbekezdésben kifejtettek szerint a 17. cikk azokra az online szolgáltatókra irányul, amelyek fontos szerepet játszanak az online tartalompiacon azáltal, hogy ugyanazért a közönségért más online tartalommegosztó, például online audio- és videoközvetítési szolgáltatókkal versenyeznek. A (62) preambulumbekezdés azt is kimondja, hogy azok a szolgáltatók, amelyek fő célja a szerzői jogi kalózkodásban való részvétel vagy annak elősegítése, nem részesülhetnek a 17. cikkben előírt felelősség alóli mentességi mechanizmus előnyeiből[6].

A tagállamoknak azt is szem előtt kell tartaniuk, hogy a (63) preambulumbekezdés szerint eseti alapon kell értékelni, hogy mely online szolgáltatók tartoznak a 17. cikk hatálya alá.

[6] Több érdekelt fél hangsúlyozta annak fontosságát, hogy a (62) preambulumbekezdésben szereplő ezen elemeket a tagállamok átültessék nemzeti jogukba.

Ahhoz, hogy a szolgáltató az online tartalommegosztó szolgáltató fogalommeghatározása és a 17. cikk szerinti rendszer hatálya alá tartozzon, a fogalommeghatározás minden egyes követelményének együttesen kell megfelelnie:

- az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást kell nyújtania az (EU) 2015/1535 irányelv 1. cikke (1) bekezdése b) pontjának megfelelően[7],
- fő vagy egyik fő célja az alábbi:
    - a felhasználói által feltöltött;
    - jelentős mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló mű vagy más védelem alatt álló teljesítmény;
    - tárolása és ahhoz hozzáférés biztosítása a nyilvánosság számára;
    - amely műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket nyereségszerzési céllal összerendezi és promotálja.

Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás „fő célját" vagy „egyik fő célját" a szolgáltató elsődleges funkciójaként (vagy egyik elsődleges funkciójaként) kell érteni[8]. Annak megállapítását, hogy mi a szolgáltató „fő" célja vagy az „egyik fő célja", a technológia és az üzleti modell szempontjából semleges módon kell végezni ahhoz, hogy a megállapítás időtálló legyen.

A szolgáltatónak tárolni kell a tartalmat, amelyhez a nyilvánosság számára hozzáférést kell biztosítania. A „tárolás" fogalma olyan tartalomtárolásra utal, amely nem ideiglenes jellegű, a „nyilvános hozzáférés biztosítása" pedig a tárolt tartalomhoz való olyan hozzáférésre vonatkozik, amelyet a nyilvánosság számára biztosítanak.

Ami a „jelentős mennyiséget" illeti, az irányelv nem számszerűsíti e fogalmat. A tagállamoknak tartózkodniuk kell attól, hogy nemzeti jogukban számszerűsítsék a „jelentős mennyiséget", hogy a különböző tagállamokban ne legyen eltérő az érintett szolgáltatók köre, és a jogállás ne legyen széttagolt. A (63) preambulumbekezdésnek megfelelően annak felmérése, hogy egy szolgáltató a felhasználói által feltöltött, *„nagy mennyiségű"*, szerzői jogi védelem alá tartozó művet vagy más védelem alatt álló teljesítményeket tárol-e és biztosít-e azokhoz hozzáférést a nyilvánosság számára, *„eseti alapon kell, hogy történjen, és figyelembe kell, hogy vegye az olyan tényezőket, mint például a szolgáltató közönsége és a felhasználók által feltöltött fájlok száma"*. Ezért nem lenne elegendő az említett elemek közül csak egyre hagyatkozni annak megítélésekor, hogy az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás a 17. cikk hatálya alá tartozik-e.

[7] Az információs társadalommal összefüggő szolgáltatás *bármely szolgáltatás, azaz bármely, általában térítés ellenében, távolról, elektronikus úton és a szolgáltatást igénybe vevő egyéni kérelmére nyújtott szolgáltatás.*

[8] Például, amint azt a (63) preambulumbekezdés kifejti, az online piacterek nagy mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló műhöz biztosíthatnak hozzáférést, de nem ez a fő tevékenységük, hanem az online kiskereskedelem.

Végezetül ahhoz, hogy a fogalommeghatározás alá tartozzon, az információs társadalommal összefüggő szolgáltatásnak „a felhasználók által *nyereségszerzés céljából* feltöltött tartalmat kell összerendeznie és promotálnia”. A (62) preambulumbekezdés jelzi, hogy a feltöltött tartalomból származó nyereség közvetlenül vagy közvetve is származhat a tartalmak abból a célból végzett összerendezéséből és promóciójából, hogy szélesebb közönséget vonzzanak, többek között a közönség kategorizálásával és az azon belüli célzott promóció alkalmazásával. A nyereségszerzési cél nem tekinthető biztosnak pusztán az alapján, hogy a szolgáltató önmagában vagy jogi formája alapján gazdasági szereplő. A nyereségszerzési célnak kapcsolódnia kell a felhasználók által feltöltött tartalom oly módon történő összerendezéséből és promotálásából származó nyereséghez, hogy szélesebb közönséget vonzzon, például – de nem kizárólagosan – azáltal, hogy hirdetést helyeznek el a felhasználóik által feltöltött tartalom mellett. Magában az, hogy a szolgáltató díjat kap a felhasználóktól a tartalmak tárolásával kapcsolatos működési költségeinek fedezésére[9], vagy pénzbeli támogatást kér a nyilvánosságtól, nem tekinthető nyereségszerzési célnak[10]. Amint azt a (62) preambulumbekezdés kifejti, a fogalommeghatározás nem terjed ki azokra a szolgáltatókra, amelyek fő célja nem az, hogy lehetővé tegyék a felhasználók számára nagy mennyiségű, szerzői jogi védelem alatt álló tartalom feltöltését és megosztását abból a célból, hogy e tevékenységből hasznot szerezzenek. Amennyiben az információs társadalommal összefüggő szolgáltatást nyújtó szolgáltató egynél több szolgáltatást nyújt, ügyelni kell arra, hogy az egyes szolgáltatásokat külön-külön vizsgálják meg annak meghatározása érdekében, hogy mely szolgáltatók tartoznak a 17. cikk hatálya alá.

IV. A 17. CIKK (1) ÉS (2) BEKEZDÉSE: ENGEDÉLYEZÉS

i. A 17. cikk (1) bekezdése szerinti engedélyezési modellek

Az online tartalommegosztó szolgáltatóknak engedélyt kell szerezniük a 17. cikk (1) bekezdésében meghatározott, a nyilvánossághoz való közvetítés vagy a nyilvánosság számára történő hozzáférhetővé tétel konkrét cselekményéhez. Az „engedély” fogalmát az irányelv nem határozza meg, és azt a 17. cikk célkitűzésének fényében kell értelmezni. A 17. cikk (1) bekezdése nem írja elő, hogyan szerezhetők be az engedélyek a jogosultaktól. Valójában mind a 17. cikk (1) bekezdésének, mind a kapcsolódó (64) preambulumbekezdésnek a szövege nyílt végű, és engedélyekről szól, „*többek között felhasználási szerződés útján*”. A tagállamok különböző engedélyezési modellekről rendelkezhetnek, hogy „előmozdítsák az engedélyezési piac fejlődését”, amely a 17. cikk egyik fő célja.

[9] Ez lehet a helyzet a kutatási archívumok esetében.

[10] Több, a felhasználókat képviselő szervezet is hangsúlyozta, hogy további pontosításokra van szükség ebben a kérdésben.

A 17. cikk (1) bekezdésében említett nyilvánossághoz való közvetítést és a tartalom hozzáférhetővé tételét úgy kell értelmezni, hogy azok magukban foglalják az e cselekmények végrehajtásához szükséges többszörözéseket is. A tagállamok nem írhatják elő, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatóknak engedélyt kell szerezniük az 17. cikkel összefüggésben végzett többszörözésre.

A tagállamoknak fenn kell tartaniuk azt a lehetőséget is, hogy a jogosultak ne adjanak engedélyt online tartalommegosztó szolgáltatóknak, amint azt a (61) preambulumbekezdés is kifejti: „*mivel a szerződési szabadságot [e rendelkezések] nem érinthetik, a jogosultak nem kötelezhetők arra, hogy engedélyt adjanak vagy felhasználási szerződést kössenek*”[11].

Bizonyos esetekben a jogosultak például engedélyezhetik tartalmaik felhasználását bizonyos szolgáltatások keretében adatokért vagy promóciós tevékenységekért cserébe. Az engedély a Creative Commons engedély alapján ingyenesen is megadható, vagy akkor adható meg, ha a jogosultak saját tartalmaikat online tartalommegosztó szolgáltatások keretében feltöltik vagy megosztják.

A tagállamoknak emellett ajánlott fenntartaniuk vagy létrehozniuk a jogosultak és a szolgáltatók közötti megállapodások előmozdítására szolgáló önkéntes mechanizmusokat. Bizonyos esetekben vagy ágazatokban például fontolóra lehetne venni a vitarendezéshez az önkéntes közvetítési mechanizmusokat az olyan felek támogatása érdekében, akik ugyan hajlandók megállapodásra jutni, de nehézségekkel szembesülnek a tárgyalások során.

A tagállamok egyéni engedélyezési és önkéntes alapú közös jogkezelési (közös engedélyezési) megoldásokat alkalmazhatnak. Például az érdekelt felekkel folytatott megbeszélések rámutattak arra, hogy a zeneiparban jelenleg bizonyos jogosultak – például a hanglemeztársaságok a saját jogaikért, és amennyiben rendelkeznek a szerzők (dalszövegírók) jogaival rendelkező előadóművészek és zenekiadók jogaival – általában közvetlenül engedélyezik jogaikat. A többi szerző jogait főként közös jogkezelő szervezetek kezelik. A közös engedélyezést a képzőművészeti ágazatban is széles körben alkalmazzák (a fényképek kivételével), de a filmiparban ritkán kerül sor az alkalmazására, mert ott elterjedtebb a filmproducerek általi közvetlen engedélyezés. Amennyiben a jogosultak közös jogkezelő szervezeteket bíztak meg a jogaik kezelésével, ez utóbbiak a 2014/26/EU irányelvben meghatározott szabályok szerint felhasználási szerződéseket köthetnek az online tartalommegosztó szolgáltatókkal az általuk képviselt repertoárra vonatkozóan. A közös engedélyezésnek köszönhetően így a jogosultak széles körétől könnyebb lesz beszerezni az engedélyeket.

Bizonyos esetekben, illetve bizonyos ágazatok esetében fontolóra lehetne venni a kiterjesztett hatályú közös engedélyezést, feltéve, hogy azok megfelelnek az uniós jogban, különösen az irányelv 12. cikkében meghatározott valamennyi feltételnek. Ezek a rendszerek mindenekelőtt azokban az esetekben lennének alkalmazhatók, amikor különösen nehéz

[11] Azt az egyedi felelősségi rendszert, amely engedély hiányában a 17. cikk (4) bekezdése értelmében alkalmazandó, az alábbi IV. szakasz 1. része ismerteti részletesen.

azonosítani az összes jogosultat, és a felhasználási engedélyek egyéni megszerzésének tranzakciós költsége elriasztóan magas ((45) preambulumbekezdés). Amennyiben a tagállamok a 17. cikkel összefüggésben engedélyezni kívánják a kiterjesztett hatályú közös engedélyezés használatát, át kell ültetniük az irányelv 12. cikkét, amely számos biztosítékot előír a kiterjesztett hatályú közös engedélyezés használata tekintetében. A kiterjesztett hatályú közös engedélyezési rendszerek, amelyek nemzeti szinten a 17. cikk szerinti felhasználások esetében vezethetők be, csak a nemzeti felhasználásokra terjednek ki[12].

ii. Felhasználókra vonatkozó engedélyek

A tagállamoknak a jogszabályaikba kifejezetten át kell ültetniük a 17. cikk (2) bekezdését, amelynek értelmében az online tartalommegosztó szolgáltatóknak adott engedélynek ki kell terjednie i. a nem kereskedelmi alapon eljáró felhasználók vagy ii. az olyan felhasználók által végzett cselekményekre is, akiknek tevékenysége nem eredményez jelentős bevételt. E rendelkezés célja, hogy a lehető legtöbb felhasználó számára jogbiztonságot biztosítson arra az esetre, amikor szerzői jogi védelem alatt álló tartalmakat töltenek fel.

E rendelkezés értelmében a szolgáltatóknak adott engedélyeknek az engedély tárgyi hatályán belül ki kell terjedniük azokra a cselekményekre is, amelyeket az e két kategória egyikébe tartozó felhasználók hajtanak végre (nem kereskedelmi jellegű cél *vagy* nem jelentős bevétel). Az első helyzet magában foglalhatja a tartalom haszonszerzési cél nélküli megosztását, például a háttérben zenét is tartalmazó házi videó feltöltését. A második helyzet például olyan felhasználókat érinthet, akik zenét vagy képeket is tartalmazó oktatóanyagokat töltenek fel, és korlátozott reklámbevételt generálnak. Ahhoz, hogy az engedély hatálya alá tartozzon, elegendő, ha a felhasználó e feltételek egyikét teljesíti. A kereskedelmi alapon eljáró és/vagy az általuk feltöltött tartalomból jelentős bevételre szert tevő felhasználók viszont nem tartoznának az említett engedély hatálya alá (kivéve, ha a felek szerződéses úton kifejezetten megállapodtak abban, hogy az engedélyek ezekre a felhasználókra is vonatkoznak).

A tagállamok a „jelentős bevétel” fogalmának alkalmazásakor nem állapíthatnak meg mennyiségi határértékeket. Ezt a fogalmat eseti alapon kell megvizsgálni, figyelembe véve a felhasználó szóban forgó tevékenységének valamennyi körülményét.

A tagállamoknak az engedélyezés 17. cikk (2) bekezdésében szereplő fogalmát a (69) preambulumbekezdés fényében kell alkalmazniuk, amely szerint az online tartalommegosztó szolgáltatóknak nem kell külön engedélyt szerezniük, ha a jogosultak már kifejezetten engedélyezték bizonyos tartalmak feltöltését a felhasználók számára. Ezekben az esetekben a nyilvánossághoz való közvetítés cselekményét, beleértve a hozzáférhetővé tételt is, a felhasználóknak adott engedély hatályán belül már engedélyezték. A jogosultakat ösztönözni lehetne arra, hogy tájékoztassák a szolgáltatókat az általuk külön-külön megadott

[12] Amint azt a 12. cikk (6) bekezdése előírja, a Bizottság 2021-ben jelentést fog benyújtani a kiterjesztett hatályú közös engedélyezésről.

engedélyekről. A (69) preambulumbekezdés emellett jelzi, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók nem vélelmezhetik, hogy a felhasználók minden esetben megkapták az általuk feltöltött tartalomhoz szükséges összes engedélyt.

A jogbiztonság növelése érdekében a tagállamok mind az online tartalommegosztó szolgáltatókat, mind a jogosultakat ösztönözhetik arra, hogy tájékoztassák a felhasználókat a jogosultak engedélyeinek hatálya alá tartozó tartalmakról, és az érintettekre bízzák annak eldöntését, hogy miként lehet a legjobban tájékoztatást nyújtani az engedély meglétéről. Ez az átláthatóság segíthet elkerülni az olyan helyzeteket, amikor a jogszerű felhasználások ütköznek akadályba (lásd a VI. szakaszt).

V. A 17. CIKK (4) BEKEZDÉSE – EGYEDI FELELŐSSÉGI MECHANIZMUS ENGEDÉLY HIÁNYÁBAN

A 17. cikk (4) bekezdése szerinti egyedi felelősségi mechanizmus csak azokban az esetekben alkalmazandó, amikor az online tartalommegosztó szolgáltatók által a 17. cikk (1) bekezdése értelmében vett felhasználói cselekményekkel kapcsolatban végzett, nyilvánossághoz való közvetítési cselekményekre nincsen engedély. Következésképpen minél több engedély megadására kerül sor a 17. cikk (1) és (2) bekezdése alapján, annál kevésbé gyakori a 17. cikk (4) bekezdésében említett mechanizmus alkalmazása.

A 17. cikk (4) bekezdése három kumulatív feltételt határoz meg, amelyekre a szolgáltatók hivatkozhatnak akkor, amikor el kívánják hárítani a felelősséget. Bizonyítaniuk kell, hogy a) minden tőlük telhetőt megtettek az engedély megszerzése érdekében; b) a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően minden tőlük telhetőt megtettek annak biztosítása érdekében, hogy azon konkrét műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket, amelyekre vonatkozóan a jogosultak megadták a szolgáltatóknak a lényeges és szükséges információkat, elérhetetlenné tegyék; továbbá c) a jogosultak megfelelően indokolt értesítésének kézhezvételét követően haladéktalanul intézkedtek az értesítés tárgyát képező tartalom hozzáférhetetlenné tétele vagy honlapjaikról történő eltávolítása érdekében, valamint minden tőlük telhetőt megtettek azok jövőbeli feltöltésének megakadályozására.

A 17. cikk (4) bekezdése a 17. cikk (5) bekezdésében foglalt arányosság elvének hatálya alá tartozik, amely szerint többek között a következő elemeket lehet figyelembe venni:

a) a szolgáltatás típusa, közönsége és mérete, valamint a szolgáltatás felhasználói által feltöltött művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények típusa; és
b) a megfelelő és hatékony eszközök rendelkezésre állása, és azoknak a szolgáltatókat terhelő költségei.

A „minden tőle telhetőt megtesz” fogalma nincs meghatározva, a nemzeti jogra való hivatkozással sem, ezért ez az uniós jog önálló fogalmának tekintendő, amelyet a tagállamoknak ezen iránymutatással összhangban kell átültetniük, és a 17. cikk célkitűzéseinek, valamint az egész cikk szövegének fényében kell értelmezniük.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a 17. cikk (5) bekezdésében előírt arányosság elvét figyelembe vegyék annak értékelésekor, hogy az online tartalommegosztó szolgáltató minden tőle telhetőt megtett-e a 17. cikk (4) bekezdésének a) és b) pontja szerint, illetve megfelelt-e a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának. Ez különösen a szolgáltatók vállalkozási szabadságának védelme szempontjából fontos.

A tagállamoknak azt is szem előtt kell tartaniuk, hogy a 17. cikk (4) bekezdése egyrészt a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt kötelezettségek hatálya alá tartozik annak biztosítása érdekében, hogy a szolgáltatók és a jogosultak közötti együttműködés ne érintse a jogszerű felhasználásokat, másrészt a 17. cikk (8) bekezdésében foglalt kötelezettségek hatálya tartozik, amelyek értelmében a 17. cikk nem ültethető át vagy alkalmazható oly módon, amely általános nyomonkövetési kötelezettséghez vezetne. A 17. cikk (4) bekezdése a 17. cikk (9) bekezdésében foglalt átfogó kötelezettség hatálya alá is tartozik, amely szerint az irányelv semmilyen módon nem érintheti a jogszerű felhasználásokat. A IV. szakasz ismerteti, hogy a szolgáltatók a gyakorlatban hogyan tehetnek meg minden tőlük telhetőt.

1. AZ ENGEDÉLY MEGSZERZÉSÉRE IRÁNYULÓ ERŐFESZÍTÉSEK (A 17. CIKK (4) BEKEZDÉSÉNEK A) PONTJA)

A 17. cikk (4) bekezdésének a) pontjában szereplő első feltétel szerint a szolgáltatók felelősséggel tartoznak a nyilvánossághoz való jogosulatlan közvetítési cselekményekért, beleértve a szerzői és szomszédos jogok által védett tartalmak nyilvános hozzáférhetővé tételét, kivéve, ha bizonyítják, hogy minden tőlük telhetőt megtettek az engedély megszerzése érdekében.

A szolgáltatók által a jogosultak felkutatása és/vagy a velük való kapcsolattartás érdekében végzett tevékenységeket eseti alapon kell értékelni annak megállapításakor, hogy a szolgáltatók minden tőlük telhetőt megtettek-e az engedély megszerzése érdekében. Figyelembe kell venni például a különböző ágazatok sajátos piaci gyakorlatait (például azt, hogy a közös jogkezelés elterjedt gyakorlat-e) vagy az olyan intézkedéseket – például az önkéntes közvetítési mechanizmusokat –, amelyeket a tagállamok az engedélyezés megkönnyítése érdekében esetlegesen hoztak.

Annak bizonyítása érdekében, hogy minden tőlük telhetőt megtettek, a szolgáltatóknak proaktív módon együtt kell működniük legalább azokkal a könnyen azonosítható jogosultakkal, akik a művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények széles körét képviselik. Különösen a 2014/26/EU irányelvvel összhangban eljáró közös jogkezelő szervezetekkel való proaktív, az engedély megszerzésére irányuló kapcsolatfelvételt kell minimumkövetelménynek tekinteni valamennyi online tartalommegosztó szolgáltató számára.

Ugyanakkor az arányosság elvével összhangban, valamint figyelembe véve a felhasználók által feltöltött tartalmak mennyiségét és sokféleségét, a szolgáltatóktól nem várható el, hogy proaktívan felkutassák azokat a jogosultakat, akik semmilyen észszerű elvárás alapján nem azonosíthatók könnyen. A jogosultak azonosításának és az engedélyek megadásának megkönnyítése érdekében a tagállamok szorgalmazhatják a jogosultak nyilvántartásainak

létrehozását, és az online tartalommegosztó szolgáltatók az adatvédelmi szabályokkal összhangban adott esetben lekérdezhetik ezeket.

A szükséges engedélyek megszerzése érdekében a jogosultak elérésére tett erőfeszítéseket eseti alapon kell értékelni, figyelembe véve különösen a szolgáltatás méretét és közönségét, valamint az elérhetővé tett tartalmak különböző típusait, ideértve azokat a konkrét helyzeteket is, amikor bizonyos típusú tartalmak csak ritkán jelennek meg a szolgáltatásban. Míg a több vagy az összes tagállamban jelentős közönséggel rendelkező nagy szolgáltatóktól esetlegesen elvárható, hogy nagy számú jogosultat érjenek el az engedélyek megszerzése érdekében, a korlátozott vagy nemzeti közönséggel rendelkező kisebb szolgáltatóktól az várható el, hogy proaktívan csak az érintett közös jogkezelő szervezetekkel és esetleg néhány más, könnyen azonosítható jogosulttal lépjenek kapcsolatba. Ezeknek a kisebb szolgáltatóknak arról kell gondoskodniuk, hogy más jogosultak könnyen kapcsolatba léphessenek velük, például azáltal, hogy honlapjukon egyértelmű elérhetőséget vagy ad hoc kapcsolatteremtési eszközöket adnak meg. Minden olyan jogosulttal kötelesek lennének együttműködni, aki felveszi velük a kapcsolatot a felhasználási engedélyre vonatkozó ajánlat megtétele érdekében.

A 17. cikk (6) bekezdése külön felelősségi rendszert ír elő az olyan új online tartalommegosztó szolgáltatók esetében, amelyek éves árbevétele nem éri el a 10 millió EUR-t (lásd a IV. szakaszt). Ugyanakkor ezeknek az online tartalommegosztó szolgáltatóknak minden tőlük telhetőt meg kell tenniük annak érdekében, hogy a 17. cikk (4) bekezdésének a) pontjával összhangban megszerezzék az engedélyeket. Az eseti alapon történő értékelés ezért elengedhetetlen annak biztosításához, hogy ez az induló innovatív vállalkozások számára előírt kötelezettség ne rójon rájuk aránytalan terhet.

Ha a szolgáltató kapcsolatba lép egy jogosulttal, de ez utóbbi megtagadja a tartalmára vonatkozó engedély megadására irányuló tárgyalások megkezdését vagy visszautasítja a jóhiszeműen tett észszerű ajánlatokat, úgy kell tekinteni, hogy a szolgáltató eleget tett a 17. cikk (4) bekezdésének a) pontjában foglalt azon kötelezettségének, hogy minden tőle telhetőt megtegyen. Annak érdekében azonban, hogy ne legyen felelős abban az esetben, ha nem engedélyezett tartalmat bocsát rendelkezésre a szolgáltatása keretében, a szolgáltatónak továbbra is bizonyítania kell, hogy minden tőle telhetőt megtett a 17. cikk (4) bekezdésének b) és c) pontja alkalmazásában.

Az online tartalommegosztó szolgáltatóknak kapcsolatba kell lépniük azokkal a jogosultakkal, akik ajánlatot kívánnak tenni az adott tartalom felhasználási engedélyére, függetlenül attól, hogy a tartalom típusa (például zene, audiovizuális tartalom, kép, szöveg) gyakori vagy kevésbé gyakori a szolgáltató honlapján (például képek vagy szöveg egy videómegosztó platform esetében).

Ugyanakkor az arányosság elvének megfelelően az engedély megszerzésére irányuló erőfeszítések értékelésekor figyelembe kell venni a tartalom mennyiségét és típusát, beleértve azt is, hogy gyakori-e, vagy sem a szolgáltató honlapján.

A (61) preambulumbekezdés fényében a felhasználási szerződésekről szóló tárgyalások során ezeknek méltányosnak kell lenniük, és észszerű egyensúlyra kell törekedniük a két fél között. A jogosultaknak és az online tartalommegosztó szolgáltatóknak törekedniük kell arra, hogy a lehető leggyorsabban megállapodást kössenek. A (61) preambulumbekezdés azt is kimondja, hogy a jogosultaknak megfelelő díjazásban kell részesülniük a védelem alatt álló műveik vagy egyéb teljesítményük felhasználásáért.

A „minden tőle telhetőt megtesz” fogalmának ezért ki kell terjednie az online tartalommegosztó szolgáltatók azon erőfeszítéseire is, amelyeket a tárgyalások jóhiszemű lefolytatása és a tisztességes felhasználási szerződések megkötése érdekében – a jogosultakkal együttműködésben – tesznek. Ebből a célból a szolgáltatóknak átlátható kritériumokat kell alkalmazniuk a jogosultakkal szemben a megállapodás hatálya alá tartozó tartalom azonosítását és díjazását illetően, különösen akkor, ha a szolgáltatók tartalomfelismerő technológiát használnak az engedélyek alapján történő tartalomhasználatra vonatkozó jelentéstételhez, és a lehető legnagyobb mértékben arra törekednek, hogy megállapodásra jussanak a jogosultakkal.

Ha a szolgáltatók megtagadják a tisztességes feltételek mellett felkínált, a felek közötti észszerű egyensúlyt fenntartó szerződés megkötését, akkor úgy tekinthető, hogy nem tettek meg minden tőlük telhetőt az engedély megszerzése érdekében. Másrészről a szolgáltatók nem kötelezhetők olyan szerződési ajánlatok elfogadására, amelyek nem tisztességes feltételeken alapulnak, és nem tartják fenn a felek közötti egyensúlyt. Azt, hogy mi minősül tisztességes feltételnek és a felek közötti észszerű egyensúlynak, eseti alapon kell eldönteni.

A közös jogkezelő szervezetekkel folytatott, a jogok engedélyezésére irányuló tárgyalásokra a 2014/26/EU irányelv 16. cikkében meghatározott kötelezettségek vonatkoznak, ideértve a jóhiszemű tárgyalások, valamint az objektív és megkülönböztetésmentes kritériumok alapján meghatározott díjak alkalmazásának szükségességét[13].

2. A VÉDELEM ALATT ÁLLÓ KONKRÉT TARTALOM ELÉRHETETLENNÉ TÉTELÉRE IRÁNYULÓ ERŐFESZÍTÉSEK (A 17. CIKK (4) BEKEZDÉSÉNEK B) PONTJA)

A 17. cikk (4) bekezdésében foglalt második feltétel szerint engedély hiányában az online tartalommegosztó szolgáltatók felelősséggel tartoznak a nyilvánossághoz közvetítési cselekményekért – ideértve a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételt –, kivéve, ha bizonyítják, hogy a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően minden tőlük telhetőt megtettek annak biztosítása érdekében, hogy elérhetetlenné tegyék azon konkrét műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket, amelyekre vonatkozóan a

[13] Ez a kötelezettség azonban nem akadályozza meg a közös jogkezelő szervezeteket abban, hogy személyre szabott engedélyeket adjanak innovatív online szolgáltatóknak, ami az új online tartalommegosztó szolgáltatókkal folytatott tárgyalások fontos eleme.

jogosultak megadták a szolgáltatóknak a lényeges és szükséges információkat (a továbbiakban: lényeges és szükséges információk).

A 17. cikk (4) bekezdése b) pontjának nemzeti jogba történő átültetésekor a tagállamoknak szem előtt kell tartaniuk, hogy erre a 17. cikk (5) bekezdésében előírt arányosság elve vonatkozik.

A 17. cikk (4) bekezdésének b) pontjával összhangban a szolgáltatóknak csak az olyan konkrét művek és más védelem alatt álló teljesítmények elérhetetlenségének biztosításáért kell minden tőlük telhetőt megtenniük, amelyekre vonatkozóan a jogosultak megadták a szolgáltatóknak a „lényeges és szükséges információkat". A (66) preambulumbekezdés kimondja, hogy amennyiben a jogosultak nem szolgáltatnak a 17. cikk (4) bekezdésében foglalt követelményeknek megfelelő információt, az online tartalommegosztó szolgáltatók nem felelősek a jogosulatlan feltöltésekért. Ezen információk nélkül az online tartalommegosztó szolgáltatók nem járhatnak el. Az online tartalommegosztó szolgáltatók és a jogosultak közötti együttműködés elengedhetetlen tehát a 17. cikk (4) bekezdése b) pontja hatékonyságának biztosításához.

A „lényeges és szükséges információk" fogalmát a tagállamoknak ezen iránymutatással és a 17. cikk célkitűzéseivel összhangban kell átültetniük. Azt, hogy a jogosultak által nyújtott információk egyszerre „lényegesek" és „szükségesek"-e, eseti alapon kell értékelni. A jogosultak számára azt is lehetővé kell tenni, hogy ezeket az információkat az általuk felhatalmazott harmadik feleken keresztül nyújtsák be.

A lényeges és szükséges információkat a 17. cikk (4) bekezdésének b) pontjával összefüggésben előzetesen kell megadni.

A 17. cikk (4) bekezdésének b) pontját technológiasemleges és időtálló módon kell végrehajtani. Ezért a tagállamok a végrehajtási jogszabályaikban nem írhatják elő sem adott technológiai megoldás alkalmazását, sem konkrét technológiai megoldásokat a szolgáltatók számára annak bizonyítására, hogy minden tőlük telhetőt megtettek.

Az online tartalommegosztó szolgáltatóknak a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően kell eljárniuk, amikor minden tőlük telhetőt megtesznek minden olyan releváns megoldás alkalmazása érdekében, amellyel biztosítani kívánják, hogy ne legyenek elérhetők olyan konkrét nem engedélyezett tartalmak, amelyekre vonatkozóan a jogosultak lényeges és szükséges információkat szolgáltattak. Amint azt a (66) preambulumbekezdés kihangsúlyozza, annak értékeléséhez, hogy egy adott szolgáltató minden tőle telhetőt megtett-e, „*figyelembe kell venni, hogy a szolgáltató minden olyan intézkedést meghozott-e, amelyet egy gondos piaci szereplő meghozna annak érdekében, hogy elérje, hogy a honlapján ne legyen lehetséges a nem engedélyezett művekhez vagy más védelem alatt álló teljesítményekhez való hozzáférés, figyelembe véve a legjobb ágazati gyakorlatokat és az összes releváns tényező és fejlemény fényében tett lépések hatékonyságát*".

Ezért annak megállapítása érdekében, hogy egy online tartalommegosztó szolgáltató minden tőle telhetőt megtett-e a szakmai gondosság magas szintű ágazati normáinak megfelelően, különösen fontos a piacon adott időpontban elérhető ágazati gyakorlatok vizsgálata. Ez

magában foglalja a technológia vagy bizonyos technológiai megoldások alkalmazását. Amint azt a (66) preambulumbekezdés pontosítja, „*[a] szolgáltatók által tett minden lépésnek hatékonynak kell lennie a kitűzött célok tekintetében*”. Az online tartalommegosztó szolgáltatók számára azonban továbbra is biztosítani kell annak lehetőségét, hogy azt a technológiát vagy megoldást válasszák, amely lehetővé teszi, hogy sajátos helyzetükben teljesítsék azon kötelezettségüket, hogy minden tőlük telhetőt megtegyenek.

Ez az iránymutatás nem kíván konkrét technológiát vagy megoldást javasolni. A jogosultak és a szolgáltatók számára rugalmasságot kell biztosítani ahhoz, hogy olyan együttműködési intézkedésekben állapodjanak meg a nem engedélyezett tartalmak elérhetetlenségének biztosítása érdekében, amelyek mindkét félnek megfelelnek. Ezek az intézkedések, különösen akkor, ha technológiaalapúak, idővel valószínűleg változnak. Főszabály szerint a technológia, például a tartalomfelismerés alkalmazása önmagában nem követelheti meg a tartalmakat feltöltő felhasználók azonosítását, de ha igen, akkor tiszteletben kell tartani a vonatkozó adatvédelmi szabályokat, ideértve az adatminimalizálás és a célhoz kötöttség elvét is.

Ami a jelenlegi piaci gyakorlatokat illeti, a Bizottság által az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd rámutatott arra, hogy a szerzői jogi védelem alatt álló tartalmak felhasználásának kezelésére napjainkban széles körben alkalmazzák a tartalomfelismerő technológiát, legalábbis a főbb online tartalommegosztó szolgáltatók, bizonyos típusú tartalmak esetében. Úgy tűnik, hogy a főbb szolgáltatók széles körben alkalmazzák az ujjnyomatvételen alapuló tartalomfelismerő technológiát a video- és audiotartalmak tekintetében[14]. Nem kell azonban feltétlenül úgy tekinteni, hogy ez a piacon elterjedt norma, különösen a kisebb szolgáltatók esetében.

Az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd más olyan technológiákra is kitért, amelyek lehetővé teszik a nem engedélyezett tartalmak azonosítását. Ezek közé tartozik a hasítás[15], a vízjelezés[16], a metaadatok használata[17], a kulcsszavas keresés[18] vagy a különböző technológiák kombinációja. Egyes szolgáltatók házon belüli megoldásokat fejlesztettek ki,

14 Ez a technológia a jogosult művének ujjnyomata alapján működik, amelyet összevetnek a felhasználók által a szolgáltatás keretében feltöltött tartalommal.

[15] A *hasítás* olyan technika, amelynek során egy fájlt „hashkód” néven ismert számlánccá alakítanak át. A hashkód lehetővé teszi a felhasználó általi feltöltés azonosítását és ezáltal a potenciálisan nem engedélyezett tartalmak észlelését. Abban tér el az ujjnyomatvételtől – egyes nézetek szerint –, hogy a nem engedélyezett tartalom észlelése különösen akkor hatékony, ha a feltöltött fájl azonos a „hashkóddal” ellátott művel (ellentétben az ujjnyomatvétellel, amely akár különbségeket is felismerhet).

[16] *A vízjelezés* olyan megoldás, amelynek során az eredeti fájl „vízjelet” kap, és ezért az aláírásként szolgáló vízjel alapján a feltöltést követően felismerhető.

[17] A *metaadatok* használata lehetővé teszi annak nyomon követését, hogy egy adott mű feltöltésére a tartalomhoz kapcsolódó metaadatok (például a szerző neve vagy a mű címe) alapján került-e sor.

[18] A *kulcsszavas keresést* különösen a kisebb szolgáltatóknak szánt megoldásként említették, amelyek nem feltétlenül rendelkeznek az összetettebb és költségesebb technológiák alkalmazásához szükséges eszközökkel. Ez a legegyszerűbb technika, amelynek során a szolgáltatás manuálisan rákeres például egy adott dal címére vagy egy adott előadó dalcímeire a weboldalán, hogy azonosítsa a potenciálisan jogsértő tartalmakat.

mások pedig harmadik felek szolgáltatásait veszik igénybe. Ezért sok esetben várható, hogy a szolgáltatók különböző technológiai eszközöket fognak igénybe venni (vagy továbbra is használni) a 17. cikk (4) bekezdésének b) pontja szerinti kötelezettségük teljesítése érdekében.

Eseti alapon, a 17. cikk (5) bekezdésében meghatározott arányosság elvének megfelelően, illetve a 17. cikk (7)–(9) bekezdésének figyelembevételével kell értékelni, hogy az online tartalommegosztó szolgáltató minden tőle telhetőt megtett-e a b) pont értelmében azon konkrét, védelem alatt álló tartalmakkal kapcsolatban, amelyekre vonatkozóan a jogosult előzetesen lényeges és szükséges információkat nyújtott. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatóktól nem várható el, hogy a legköltségesebb vagy legkifinomultabb megoldásokat alkalmazzák, ha azok az adott esetben aránytalanok lennének. Ez vonatkozik az érintett jogosultak által olyan tartalomként megjelölt tartalomra is, amelynek elérhetősége jelentős kárt okozhat számukra, amint azt az alábbi VI. szakasz ismerteti. Továbbá, amint azt a (66) preambulumbekezdés kifejti, nem lehet kizárni, hogy bizonyos esetekben a nem engedélyezett tartalom hozzáférhetővé tétele csak a jogosultaktól származó értesítéssel kerülhető el[19]. Ez arányos lehet például olyan tartalmak esetében, amelyek vonatkozásában a technológia nem érhető el könnyen a piacon, vagy egy adott időpontban még nem létezik.

A tagállamoknak az alábbi elemeket kell megvizsgálniuk:

- a szolgáltatás típusa, mérete és közönsége: a jelentős közönséggel rendelkező nagyobb szolgáltatóktól esetlegesen elvárható, hogy más – korlátozott közönséggel és erőforrásokkal rendelkező – szolgáltatóktól eltérően fejlettebb megoldásokat/technológiákat alkalmazzanak. Arányosabb lehetne azt várni a kisebb szolgáltatóktól, hogy egyszerűbb megoldásokat (például metaadatokat vagy kulcsszavas keresést) használjanak, feltéve, hogy ezek a megoldások nem vezetnek a tartalom túlzott letiltásához, ami ellentétes a (7) és (9) bekezdéssel,

- figyelembe kell venni, hogy rendelkezésre állnak-e megfelelő és hatékony eszközök, és ezek milyen költségekkel járnak, például ha a szolgáltatók harmadik féltől/technológiaszolgáltatótól vásárolnak megoldásokat, vagy ha ezeket házon belül fejlesztik ki, valamint a vitarendezés keretében végzett emberi felülvizsgálat költségeit (lásd a IV. szakaszt). Szem előtt kell tartani továbbá a szolgáltató által esetlegesen alkalmazandó különböző megoldások kumulatív költségét, valamint a technológiáknak a tartalom típusától függő korlátait is. Előfordulhat például, hogy különböző típusú tartalmak esetében különböző megoldásokra van szükség (például a zenei tartalomfelismerő technológiák nem feltétlenül azonosak az állóképek esetében alkalmazott technológiákkal, és ezeket különböző technológiai szolgáltatók fejleszthetik ki). A kumulatív költséget akkor is figyelembe kell venni, ha maguk a jogosultak

[19] Ez független attól, hogy a szóban forgó szolgáltatás megfelel-e a 17. cikk (6) bekezdésében foglalt követelményeknek.

dolgoztak ki különböző védelmi megoldásokat, amelyek esetében a szolgáltatóknak különböző szoftvereket kell használniuk (például különböző vízjelezési megoldások esetében),

- a felhasználók által feltöltött tartalom típusa: ha egy szolgáltatás különböző típusú tartalmakat tesz elérhetővé, a meghozandó intézkedések eltérőek lehetnek attól függően, hogy a tartalom gyakori vagy kevésbé gyakori-e a honlapjukon, feltéve, hogy a szolgáltató teljesíti azon kötelezettségét, hogy minden tőle telhetőt megtegyen. Várható, hogy a szolgáltatók a gyakori tartalmakkal kapcsolatban összetettebb megoldásokat alkalmaznak, mint a kevésbé gyakori tartalmak kapcsán.

Végezetül, az online tartalommegosztó szolgáltatók a szolgáltatásaik keretében elérhető tartalom mérete alapján dönthetnek úgy, hogy különböző eszközöket biztosítanak a különböző jogosultaknak, feltéve, hogy a megoldások eleget tesznek a 17. cikk (4) bekezdésének b) pontja szerinti kötelezettségnek.

Az online tartalommegosztó szolgáltatók csak pontos információk alapján tudnak megfelelően eljárni. Az, hogy mi minősülhet „lényeges” információnak, az érintett művektől és az adott műhöz vagy egyéb teljesítményhez kapcsolódó körülményektől függően változik. Az információknak legalább az adott mű vagy teljesítmény tulajdonjogára vonatkozóan pontosnak kell lenniük. Az, hogy mi minősülhet „szükségesnek”, a szolgáltatók által alkalmazott megoldásoktól függően eltér. Szükséges információ az, amely lehetővé teszi a szolgáltatók számára, hogy adott esetben hatékonyan alkalmazzák technológiai megoldásaikat. Például ujjnyomatvétel alkalmazása esetén a jogosultakat felkérhetik arra, hogy bocsássák rendelkezésre az adott mű/teljesítmény ujjnyomatát vagy egy olyan fájlt, amelyből maga a szolgáltató fog ujjnyomatot venni, a tulajdonjogra vonatkozó információkkal együtt. Metaadatokon alapuló megoldások esetén a megadott információk közé tartozhat például a cím, a szerző/előállító, az időtartam, a dátum vagy más olyan információ, amely lényeges és szükséges ahhoz, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók el tudjanak járni. Ebben az összefüggésben fontos, hogy a jogosultak által megadott metaadatok a későbbiekben ne kerüljenek eltávolításra.

Ugyanakkor, mivel az együttműködés kulcsfontosságú, a „szükséges és lényeges információk” fogalma eleve feltételezi, hogy a szolgáltatók figyelembe veszik a jogosultak által reálisan rendelkezésre bocsátható információk jellegét és minőségét. Ebben a tekintetben a jogosultakat és az online tartalommegosztó szolgáltatókat arra kell ösztönözni, hogy működjenek együtt a művek azonosítására szolgáló legmegfelelőbb megközelítés kialakításán.

Amikor a jogosultak a szolgáltatók rendelkezésére bocsátják a lényeges és szükséges információkat, dönthetnek úgy, hogy azonosítják a szerzői és szomszédos jogok által védett konkrét tartalmakat, amelyek engedély nélküli online elérhetősége jelentős gazdasági kárt okozhat számukra. Az ilyen tartalmak jogosultak általi előzetes megjelölése olyan tényező lehet, amelyet figyelembe kell venni annak értékelésekor, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók minden tőlük telhetőt megtettek-e annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen

konkrét tartalom elérhetetlenségét, és hogy ezt a 17. cikk (7) bekezdésének megfelelően a jogszerű felhasználásra vonatkozó biztosítékokkal összhangban tették-e, amint azt az alábbi VI. rész kifejti.

3. „ÉRTESÍTÉS-ELTÁVOLÍTÁS” ÉS „ÉRTESÍTÉS-LETILTÁS” (A 17. CIKK (4) BEKEZDÉSÉNEK C) PONTJA)

A 17. cikk (4) bekezdésének c) pontjában meghatározott harmadik feltétel szerint az online tartalommegosztó szolgáltatók felelősséggel tartoznak az engedély nélküli nyilvánossághoz közvetítéséért – ideértve a nyilvánosság számára hozzáférhetővé tételt –, kivéve, ha bizonyítják, hogy a jogosultak megfelelően indokolt értesítésének kézhezvételét követően haladéktalanul intézkedtek az értesítés tárgyát képező művek vagy más védelem alatt álló teljesítmények hozzáférhetetlenné tétele vagy honlapjaikról történő eltávolítása érdekében, valamint a 17. cikk (4) bekezdése b) pontjának megfelelően minden tőlük telhetőt megtettek azok jövőbeli feltöltésének megakadályozására.

Ez az értesítési-eltávolítási, illetve értesítési-letiltási rendszer akkor alkalmazandó, ha az online tartalommegosztó szolgáltatók honlapjain engedéllyel nem rendelkező tartalmak váltak elérhetővé. A nem engedélyezett tartalom elérhetővé válásának, ami a 17. cikk (4) bekezdésének c) pontja értelmében intézkedést igényel, a gyakorlatban a következő fő esetei vannak:

i. a jogosultak nem bocsátották előzetesen az online tartalommegosztó szolgáltatók rendelkezésére a 17. cikk (4) bekezdése b) pontjának megfelelően a „lényeges és szükséges” információkat a nem engedélyezett tartalom elérhetőségének elkerülése érdekében. Az adott tartalom elérhetővé válását követően, utólag járnak el, hogy a jogosultaktól kapott szükséges és lényeges információk alapján kérjék az adott tartalom eltávolítását és letiltását; vagy

ii. az online tartalommegosztó szolgáltatók a 17. cikk (4) bekezdése b) pontjának megfelelően minden tőlük telhetőt megtettek az engedély nélküli tartalom megelőzése érdekében, de ennek ellenére a nem engedélyezett tartalom objektív okokból elérhetővé válik, például akkor, amikor bizonyos tartalmak a technológiák eredendő korlátai miatt nem ismerhetők fel; vagy

iii. egyes konkrét esetekben az online tartalommegosztó szolgáltatóktól csak a jogosultak általi értesítést követően várható el, hogy fellépjenek, amint azt a (66) preambulumbekezdés kifejti.

A szolgáltatók által a bejelentett művek jövőbeli feltöltésének megakadályozására irányuló erőfeszítésekkel kapcsolatban ugyanazt a megközelítést kell alkalmazni, mint a 17. cikk (4) bekezdésének b) pontjával kapcsolatban, ahogyan az a 2. alszakaszban kifejtettük. Annak értékelését, hogy a szolgáltatók minden tőlük telhetőt megtettek-e, eseti alapon, a 17. cikk (5) bekezdésében előírt arányosság elvének figyelembevételével kell elvégezni.

A tagállamoknak szem előtt kell tartaniuk, hogy a 17. cikk alkalmazása a (8) bekezdésnek megfelelően nem vezethet általános nyomonkövetési kötelezettséghez, és a jogszerű felhasználásokat a (7) és (9) bekezdésben előírtak szerint védeni kell, amint azt a VI. szakasz részletesebben is kifejti. Ez különösen fontos a c) pont második részének alkalmazása tekintetében, amely szerint a szolgáltatóknak minden tőlük telhetőt meg kell tenniük annak érdekében, hogy megakadályozzák a bejelentett művek jövőbeli feltöltését.

A 17. cikk (4) bekezdésének b) pontjához hasonlóan a jogosultaknak meg kell adniuk bizonyos információkat, mielőtt az online tartalommegosztó szolgáltató eljárhatna.

A 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának végrehajtása során a tagállamoknak egyértelműen el kell különíteniük a jogosultak által a tartalom eltávolítása érdekében a „megfelelően indokolt értesítésben" megadott információkat (a c) pont „eltávolítás" része) és azokat a „lényeges és szükséges információkat", amelyeket a bejelentett művek jövőbeli feltöltésének megakadályozása céljából szolgáltatnak (a c) pont „letiltás" része, amely visszautal a b) pontra).

Ami a (4) bekezdés c) pontja szerinti eltávolítási kötelezettség teljesítéséhez szükséges információkat és különösen a „megfelelően indokolt értesítésben" feltüntetendő elemeket illeti, a Bizottság azt ajánlja a tagállamoknak, hogy kövessék az illegális online tartalom hatékony kezelésére irányuló intézkedésekről szóló bizottsági ajánlást[20]. Az ajánlás 6–8. pontja felsorolja azokat az elemeket, amelyeket az értesítések tartalmazhatnak. Az értesítésnek *„elegendően pontosnak"* és *„kellően megalapozottnak"* kell lennie ahhoz, hogy az érintett szolgáltató *„tájékozott és körültekintő döntést hozhasson a bejelentés tárgyát képező tartalom tekintetében, különösen arról, hogy az adott tartalom jogellenesnek tekinthető-e"*. Az értesítésnek különösen tartalmaznia kell azon indokok magyarázatát, *„amelyek alapján a bejelentő jogellenesnek tekinti az adott tartalmat, valamint az e tartalom helyére vonatkozó egyértelmű jelzést"*. A 17. cikk (4) bekezdésének b) pontja értelmében nem feltétlenül kellene megadni ezt a konkrét információt, de a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának első része alapján főszabályként előírás. Az ajánlás azt is lehetővé teszi a bejelentők számára, hogy amennyiben úgy kívánják, az értesítésben feltüntessék az elérhetőségüket.

Ami az úgynevezett „letiltási" kötelezettséget illeti, a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának második része előírja a szolgáltatók számára, hogy tegyenek meg minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy elkerüljék a jogosultak által bejelentett művek vagy egyéb teljesítmények jövőbeli feltöltését. Ez a rendelkezés visszautal ugyanezen bekezdés b) pontjára, ami azt jelenti, hogy ahhoz, hogy a szolgáltatók e rendelkezésnek megfelelően minden tőlük telhetőt megtehessenek a jövőbeli feltöltések elkerülése érdekében, a jogosultaknak ugyanolyan típusú „lényeges és szükséges" információkat kell szolgáltatniuk számukra, mint a b) pont alkalmazása esetében. Ez azt jelenti például, hogy ha a szolgáltató

[20] Lásd a 2018. március 1-jei bizottsági közleményt, amely elérhető az alábbi internetes címen: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=CELEX%3A32018H0334&qid=1624009888517

ujjnyomatvételi technológiákat alkalmaz a bejelentett művek jövőbeli feltöltésének elkerülése érdekében, akkor nem elegendő csak a bejelentésben megadott információkat megadni. Ebben az esetben azért, hogy a szolgáltatók elkerülhessék a bejelentett művek jövőbeli feltöltését, a jogosultaknak ujjnyomatokat vagy tartalomfájlokat kell a szolgáltatók rendelkezésére bocsátaniuk.

4. AZ ÚJ SZOLGÁLTATÓKRA VONATKOZÓ EGYEDI FELELŐSSÉGI RENDSZER (A 17. CIKK (6) BEKEZDÉSE)

A 17. cikk (6) bekezdése az EU-ban kevesebb mint 3 éve aktív és 10 millió EUR-nál kevesebb éves árbevétellel rendelkező „új" vállalatok esetében eltérő feltételekkel járó egyedi felelősségi rendszert ír elő.

A 17. cikk (6) bekezdésének végrehajtása során a tagállamok nem léphetik túl az irányelvben meghatározott feltételeket, és szem előtt kell tartaniuk, hogy ennek az enyhébb felelősségi rendszernek az a célja, hogy figyelembe vegye az olyan új vállalkozások sajátos helyzetét, amelyek új üzleti modellek kidolgozása érdekében használják a felhasználók feltöltéseit, amint azt a (67) preambulumbekezdés kifejti.

Az éves forgalom tekintetében a 2003/361/EK bizottsági ajánlás 4. cikke bír leginkább jelentőséggel. A forgalom kiszámításának módjára vonatkozó részletesebb iránymutatást – beleértve azokat az eseteket is, amikor egy vállalkozás kapcsolatban állhat más vállalkozásokkal – a Bizottság szervezeti egységei által készített, *Felhasználói útmutató a kkv- k fogalommeghatározásához* című dokumentum[21] tartalmazza.

A 17. cikk (6) bekezdése kétszintű rendszert ír elő, amelyben az „új" szolgáltatókra az általuk vonzott közönségtől függően eltérő szabályok vonatkoznak. Pontosabban:

a) amennyiben ezeknek az „új" szolgáltatóknak kevesebb mint 5 millió egyedi látogatójuk van, minden tőlük telhetőt meg kell tenniük az engedély megszerzése érdekében (a 17. cikk (4) bekezdésének a) pontja), és eleget kell tenniük a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának első része szerinti „bejelentési-eltávolítási" kötelezettségnek;

b) ha ezeknek az „új" szolgáltatóknak több mint 5 millió egyedi látogatójuk van, ugyanaz a kötelezettség vonatkozik rájuk az engedély megszerzése, illetve az „értesítés-eltávolítás" tekintetében, mint a kisebb közönséggel rendelkező szolgáltatókra, ugyanakkor emellett teljesíteniük kell a bejelentett művek jövőbeli feltöltésének elkerülésére vonatkozó, a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának második része értelmében vett kötelezettséget (a továbbiakban: letiltási kötelezettség) is.

[21] https://op.europa.eu/hu/publication-detail/-/publication/79c0ce87-f4dc-11e6-8a35-01aa75ed71a1

A 17. cikk (4) bekezdésének b) pontjában előírt, a nem engedélyezett tartalom elérhetetlenné tételére irányuló erőfeszítésekre vonatkozó feltétel a szolgáltatók egyik kategóriájára sem vonatkozik.

A szolgáltatók két kategóriája közötti különbségtétel fontos tényezője *az egyedi látogatók havi száma.* A 17. cikk (6) bekezdése előírja, hogy az ilyen szolgáltatók egyedi látogatóinak átlagos havi számát az előző naptári év alapján kell kiszámítani. Amint azt a (66) preambulumbekezdés részletesebben kifejti, a számítás során valamennyi tagállam látogatóit figyelembe kell venni. Az egyedi látogatók számának kiszámításakor tiszteletben kell tartani a magánélet védelmére és az adatvédelemre vonatkozó szabályokat.

Annak értékelésekor, hogy az „új" szolgáltatók – a fentieknek megfelelően – eleget tettek-e a nyilvánossághoz való közvetítés jogosulatlan cselekményeiért való felelősség elkerülésére vonatkozó kötelezettségeiknek, a 17. cikk (5) bekezdésében meghatározott arányosság elvét kell figyelembe venni[22]. Ez azt jelenti, hogy az „új" szolgáltatóktól az engedély megszerzése érdekében elvárható erőfeszítés a sajátos helyzetüktől függően eltérhet (a III. szakasznak megfelelően).

A *bejelentett művek jövőbeli feltöltésének megakadályozása* érdekében azoktól az „új" szolgáltatóktól, amelyek havonta *több* mint ötmillió egyedi látogatóval rendelkeznek, kevesebb erőfeszítés várható el, mint a 17. cikk (4) bekezdésének hatálya alá tartozó szolgáltatóktól. Arányosabb lenne, ha ők kevésbé összetett és kevésbé költséges megoldásokra támaszkodnának.

A jövőbeli feltöltések megelőzésére szolgáló megoldások alkalmazásakor tiszteletben kell tartani a 17. cikk (7) és (9) bekezdésében foglalt, a jogszerű felhasználókra vonatkozó biztosítékokat a IV. szakaszban foglaltak szerint, különösen akkor, ha az „új" szolgáltatók automatizált tartalomfelismerő eszközöket alkalmaznak.

VI. A TARTALOM JOGSZERŰ FELHASZNÁLÁSÁRA VONATKOZÓ BIZTOSÍTÉKOK (A 17. CIKK (7) BEKEZDÉSE) ÉS A FELHASZNÁLÓK RENDELKEZÉSÉRE ÁLLÓ PANASZTÉTELI ÉS JOGORVOSLATI MECHANIZMUS (A 17. CIKK (9) BEKEZDÉSE)

A 17. cikk (7) és (9) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a szolgáltatók és a jogosultak együttes fellépése nem eredményezheti a szerzői vagy szomszédos jogokat nem sértő tartalom hozzáférhetetlenné válását, még akkor sem, ha kivétel vagy korlátozás alkalmazására kerül sor. Az ilyen nem jogsértő felhasználást gyakran „jogszerű felhasználásnak" nevezik. Ezenkívül a 17. cikk (7) bekezdése szerint a tagállamoknak azt is biztosítaniuk kell, hogy a felhasználók az online tartalommegosztó szolgáltatásokon keresztül a felhasználók által

[22] A 17. cikk (6) bekezdése visszautal a 17. cikk (4) bekezdésére, amelyre a 17. cikk (5) bekezdése hivatkozik.

létrehozott tartalmak feltöltése és hozzáférhetővé tétele során minden tagállamban hivatkozhassanak a meglévő kivételekre vagy korlátozásokra a szövegidézés, kritika, ismertetés, illetve a karikatúra, paródia vagy utánzat céljából történő felhasználás tekintetében. A 17. cikk (7) és (9) bekezdésében foglalt kötelezettségek különös jelentőséggel bírnak a 17. cikk (4) bekezdése szerinti erőfeszítésekkel kapcsolatos kötelezettség szempontjából.

A tagállamoknak kifejezetten át kell ültetniük a nemzeti jogukba a 17. cikk (7) bekezdése első albekezdését a szerzői jogokat nem sértő felhasználások vonatkozásában.

A tagállamoknak továbbá át kell ültetniük a nemzeti jogukba a 17. cikk (7) bekezdésének második albekezdésében foglalt kötelező kivételeket, amelyek a felhasználók által létrehozott tartalom online tartalommegosztó szolgáltatásokon való felhasználására vonatkoznak

a) szövegidézés, kritika, ismertetés;

b) illetve karikatúra, paródia vagy utánzat készítésének céljára történő felhasználás esetén.

A 2001/29/EK irányelvben szereplő kivételek vagy korlátozások opcionális jellegűek, és minden felhasználónak szólnak, illetve idézés, kritika és ismertetés esetén meghatározott feltételektől függnek. Ezzel szemben a tagállamok kötelesek alkalmazni a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt konkrét kivételeket és korlátozásokat, amelyek kifejezetten és kizárólag az online környezetre és minden olyan felhasználóra vonatkoznak, aki online tartalommegosztó szolgáltatásokon keresztül általa előállított tartalmat tölt fel és tesz hozzáférhetővé. A kivételek és korlátozások alkalmazásának nincsenek további feltételei.

Fontos szem előtt tartani, hogy a szóban forgó különböző alapvető jogok tekintetében az uniós jogalkotó úgy döntött, hogy ezeket a kivételeket vagy korlátozásokat kötelezővé teszi. A (70) preambulumbekezdés kifejti, hogy „az Európai Unió Alapjogi Chartájában (a továbbiakban: a Charta) foglalt alapvető jogok – különösen a véleménynyilvánítás szabadsága és a művészet szabadsága –, valamint a tulajdonhoz, többek között a szellemi tulajdonhoz való jog közötti egyensúly megteremtése érdekében” különösen fontos annak lehetővé tétele, hogy a felhasználók feltölthessék és hozzáférhetővé tehessék az általuk létrehozott tartalmakat a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt kivételek vagy korlátozások összefüggésében.

i. <u>A 17. cikk (7) és (9) bekezdése szerinti jogszerű felhasználások</u>

A szerzői jogot vagy szomszédos jogokat nem sértő jogszerű felhasználások közé tartozhatnak a) a kivételek és korlátozások szerinti felhasználások, b) a feltöltött tartalomhoz fűződő jogokat birtokló vagy engedélyező személyek általi felhasználások vagy a 17. cikk (2) bekezdése szerinti engedély hatálya alá tartozó felhasználások, valamint c) a szerzői vagy szomszédos jogok hatálya alá nem tartozó tartalmak, különösen a nyilvánosan hozzáférhető művek vagy – például – az olyan tartalmak felhasználása, amelyek esetében az eredetiség küszöbértéke vagy a védelmi küszöbhöz kapcsolódó bármely más követelmény nem teljesül.

A kivételek és korlátozások szerinti felhasználások tekintetében a 17. cikk (7) bekezdésében meghatározott, fent említett kivételeket az uniós jog önálló fogalmaként kell értelmezni, és e rendelkezéssel összefüggésben kell figyelembe venni[23]. Azoknak a tagállamoknak, amelyek a 2001/29/EK irányelv alapján esetleg már alkalmazták ezeket a kivételeket, felül kell vizsgálniuk jogszabályaikat, és szükség esetén módosítaniuk kell azokat annak biztosítása érdekében, hogy azok megfeleljenek a 17. cikk (7) bekezdésének, különösen az online környezet tekintetében. Azoknak a tagállamoknak, amelyek jogszabályai nem rendelkeznek ezekről a kivételekről vagy korlátozásokról, ezeket legalább a 17. cikk hatálya alá tartozó felhasználások tekintetében át kell ültetniük.

A szövegidézés és a paródia fogalmával kapcsolatban az Európai Unió Bírósága (EUB) jelezte, hogy mivel a 2001/29/EK irányelv nem határozza meg ezeket a fogalmakat, a jelentésüket és hatókörüket az általános nyelvhasználatban szokásos jelentésük figyelembevételével kell meghatározni, figyelembe véve ugyanakkor azt a kontextust, amelyben előfordulnak, és azon szabályozás céljait, amelynek részét képezik[24]. Ugyanez a megközelítés alkalmazható az utánzat, a kritika és az ismertetés fogalmára, amelyet a 17. cikk (7) bekezdése nem határoz meg.

A tagállamoknak oly módon kell végrehajtaniuk vagy módosítaniuk a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt kötelező kivételeket és korlátozásokat, hogy azokat az Alapjogi Chartával összhangban lehessen alkalmazni[25], és az EUB ítélkezési gyakorlatával összhangban biztosítani lehessen azok hatékonyságát[26].

A 17. cikk (7) és (9) bekezdésében a jogszerű felhasználásra történő hivatkozásnak azokra a felhasználási módokra is ki kell terjednie, amelyek a 2001/29/EK irányelvben meghatározott egyéb kivételek és korlátozások hatálya alá tartozhatnak, amelyek a tagállamok számára opcionálisak. Ezek a kivételek és korlátozások a 17. cikk összefüggésében akkor alkalmazandók, ha a tagállamok átültették azokat a nemzeti jogukba. Az ilyen opcionális kivételek és korlátozások közül például a véletlenszerű felhasználás[27] vagy a közterületen való tartós elhelyezés céljára készült művek (például építészeti vagy szobrászati művek) felhasználása[28] lehet a legrelevánsabb.

---

[23] Lásd aC□201/13. sz. Deckmyn-ügyben hozott ítélet 14. pontját, amely szerint *„a jelentésének és hatályának meghatározása érdekében a tagállami jogokra kifejezett utalást nem tartalmazó uniós jogi rendelkezést az egész Európai Unióban önállóan és egységesen kell értelmezni, figyelembe véve a rendelkezés összefüggéseit és a kérdéses szabályozás célját”* (Padawan□ítélet, C□467/08, EU:C:2010:620, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

[24] A C-476/17. sz. Pelham-ügyben hozott ítélet 70. pontja és a C-201/13. sz. Deckmyn-ügyben hozott ítélet 19. pontja.

[25] Például a C-516/17. sz. Spiegel Online-ügyben hozott ítélet 52. pontja; a C-314/12. sz. UPC Telekabel Wien-ügyben hozott ítélet 46. pontja.

[26] Például a C-145/10. sz. Eva Painer-ügyben hozott ítélet 133. pontja; a C-117/13. sz. Darmstadt-ügyben hozott ítélet 43. pontja.

[27] A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének i) pontja.

[28] A 2001/29/EK irányelv 5. cikke (3) bekezdésének h) pontja. A Bizottság *„A méltányos, hatékony és versenyképes, a szerzői jogra épülő európai gazdaság fejlődésének előmozdítása a digitális egységes*

A 17. cikk (7) bekezdésének alkalmazásában vett egyéb jogszerű felhasználások közé tartoznak az engedélyezett felhasználások. Ezek olyan felhasználások, amelyek esetében a feltöltő az összes vonatkozó joggal rendelkezik a feltöltött tartalom tekintetében, vagy azért, mert ő hozta létre a feltöltött tartalmat, amely nem tartalmaz harmadik féltől származó tartalmat, vagy azért, mert az összes szükséges engedélyt megszerezte a jogosultaktól. Ez utóbbi például a hivatásos felhasználók, például a műsorszolgáltatók általi feltöltésekre vonatkozna, amennyiben azok minden szükséges joggal rendelkeznek.

Végezetül, a „jogszerű felhasználás" fogalma magában foglalja a szerzői vagy szomszédos jogok hatálya alá nem tartozó tartalmak felhasználását is, nevezetesen a nyilvánosan hozzáférhető műveket, vagyis azokat a műveket, amelyek védelmi ideje lejárt, és ezért már nem állnak szerzői jogi védelem alatt; valamint az olyan anyagokat is, amelyek az EUB ítélkezési gyakorlata alapján nem felelnek meg a védelem kritériumainak[29].

ii. A 17. cikk (4) bekezdésének alkalmazása a 17. cikk (7) és (9) bekezdésével összhangban

A 17. cikk (7) bekezdését, amely szerint a jogosultak és a szolgáltatók közötti együttműködés nem eredményezheti a jogszerű tartalom elérhetőségének megakadályozását, a 17. cikk (4) bekezdése szerinti erőfeszítésekkel kapcsolatos rendelkezésekkel együttesen kell értelmezni, mivel az együttműködésre ebben az összefüggésben kerül sor a nem engedélyezett tartalommal kapcsolatban. Annak értékelésekor, hogy a szolgáltató minden tőle telhetőt megtett-e a 17. cikk (4) bekezdésének b) pontja és a c) pont második része értelmében, figyelembe kell venni, hogy a szolgáltatóknak és a jogosultaknak tiszteletben kell tartaniuk a jogszerű felhasználásokat, függetlenül a szolgáltatás által alkalmazott konkrét megoldástól vagy technológiától.

A 17. cikk (9) bekezdésében szereplő panasztételi és jogorvoslati mechanizmus (lásd az alábbi szakaszt) a 17. cikk (7) bekezdésében foglalt kötelezettségeken felül alkalmazandó. Ezért a jogszerű tartalomnak a 17. cikk (9) bekezdésének megfelelő utólagos helyreállítása, miután azt eltávolították vagy hozzáférhetetlenné tették, nem lenne elegendő a 17. cikk (7) bekezdésének átültetéséhez és alkalmazásához.

A 17. cikk (7) bekezdésében foglalt eredménykötelezettség alkalmazása különösen akkor releváns, ha a szolgáltatók a 17. cikk (4) bekezdése értelmében automatizált tartalomfelismerő technológiát alkalmaznak. A technika jelenlegi állása szerint egyetlen technológia sem tudja a jogszabályban előírt szinten értékelni, hogy a felhasználó által feltölteni kívánt tartalom jogsértő vagy jogszerű-e. A tartalomfelismerő technológia azonban azonosíthat a szerzői jogi védelem alatt álló olyan konkrét tartalmakat, amelyekre vonatkozóan a jogosultak a szolgáltatók rendelkezésére bocsátották a lényeges és szükséges információkat.

---

piacon" című közleményében (COM(2016) 592) kifejezetten azt ajánlotta a tagállamoknak, hogy ültessék át ezt a kivételt.

[29] A C-469/17. sz. Funke Medien-ügyben hozott ítélet 18–20. pontja.

Ezért a 17. cikk (7) bekezdésének való gyakorlati megfelelés biztosítása, valamint a jogszerű felhasználások – ideértve a kivételek és korlátozások szerinti felhasználásokat is – lehetővé tétele érdekében, amennyiben a feltöltés megfelel a jogosultak által rendelkezésre bocsátott konkrét fájlnak, az automatizált letiltást, azaz a feltöltés technológiai úton történő megakadályozását főszabály szerint a nyilvánvalóan jogsértő feltöltésekre kell korlátozni.

Amint az alábbiakban részletesebben kifejtésre kerül, más feltöltéseknek, amelyek nem nyilvánvalóan jogsértők, főszabály szerint elérhetőnek kell lenniük online, és utólagos emberi felülvizsgálat tárgyát képezhetik, amennyiben a jogosultak értesítés küldésével kifogást emelnek ellenük.

Ez a megközelítés – amely szerint a szolgáltatóknak a feltöltéskor meg kell határozniuk, hogy a tartalom nyilvánvalóan jogsértő-e, vagy sem – észszerű gyakorlati előírásnak tekinthető, amely egyrészt annak meghatározására szolgál, hogy a feltöltést le kell-e tiltani, vagy a feltöltött tartalmat online elérhetővé kell-e tenni, másrészt a 17. cikk (7) bekezdésének tiszteletben tartására, figyelembe véve a technológia meglévő korlátait. A nyilvánvalóan jogsértő tartalmak és egyéb tartalmak automatizált eszközökkel történő azonosítása nem jelenti azt, hogy a feltöltés jogszerűségének jogi értékelése megtörtént, sem azon értékelés megtörténését, hogy a feltöltés valamely kivétel hatálya alá tartozik-e. Ezért az e különbségtétel alkalmazására vonatkozó követelmények nem befolyásolják a szolgáltatók által a 17. cikk (4) bekezdése a) pontjának megfelelően az engedély megszerzése érdekében tett erőfeszítéseket.

***

A gyakorlatban, amikor a szolgáltatók tartalomfelismerő eszközöket alkalmaznak, figyelembe kell venniük a jogosultak által az adott tartalommal kapcsolatban nyújtott információkat annak megállapítása érdekében, hogy az adott feltöltés nyilvánvalóan jogsértő-e, vagy sem[30]. A jogosultaknak ugyanakkor figyelembe kell venniük a jogszerű felhasználásokat is, amikor utasítást adnak a szolgáltatóknak. Azok a tartalmak, amelyekre vonatkozóan a jogosultak nem adtak ilyen tartalmakat letiltó utasítást az online tartalommegosztó szolgáltatónak, nem tekintendők nyilvánvalóan jogsértőnek.

A nyilvánvalóan jogsértő feltöltések gyakorlati észlelésére vonatkozó releváns követelmények közé tartozhat a feltöltéshez használt azonosított tartalom hossza/mérete, az azonos/azonosított tartalom aránya a teljes feltöltéshez képest (például az, hogy a találatnak megfelelő tartalom felhasználása elszigetelten vagy más tartalommal együtt történik), valamint a mű módosításának szintje (például a felhasználó általi módosítás miatt a feltöltés

[30] Ez a megközelítés figyelembe veszi a jogosultak és a szolgáltatók közötti együttműködés jelenleg használatos módszereit. Például akkor, amikor a jogosultak ujjnyomatot vagy a vonatkozó jogokkal kapcsolatos információkat tartalmazó fájlt bocsátanak a szolgáltatók rendelkezésére az adott tartalom tekintetében, arra vonatkozóan is utasításokat adnak a szolgáltatóknak, hogy letiltsák-e ezt a tartalmat – és ha igen, mikor –, ha felismerték a felhasználók feltöltésében, figyelembe véve a feltöltés különböző jellemzőit. Az érdekelt felekkel folytatott párbeszéd rámutatott arra, hogy egyes jogosultak már napjainkban is arra utasíthatják a szolgáltatókat, hogy bizonyos tűréshatárokat alkalmazzanak egyes nem engedélyezett tartalmak, például rövid filmrészletek elérhetővé tételének engedélyezése érdekében.

csak részben egyezik-e meg az azonosított tartalommal). Ezeket a követelményeket a tartalom típusának, az üzleti modellnek[31], valamint a jogosultak vonatkozásában a jelentős gazdasági kár kockázatának figyelembevételével lehetne alkalmazni.

A művek egészének vagy jelentős részének pontos egyezését általában nyilvánvalóan jogsértőnek kell tekinteni (például akkor, ha egy felhasználó által létrehozott videóban egy teljes dal szól háttérzeneként). Ez lenne a helyzet egy olyan eredeti mű feltöltése esetén is, amelyet egyszerűen technikailag megváltoztattak/eltorzítottak az azonosítás elkerülése érdekében (például amikor külső keretet adnak egy képhez vagy a képet 180°-kal elforgatják).

Másrészt az olyan feltöltés, amely csak részben felel meg a jogosultak által rendelkezésre bocsátott információknak, mivel a felhasználó kreatív módon jelentősen módosította a művet, például egy „mém" létrehozása érdekében különböző elemeket adott egy képhez, általában nem lenne nyilvánvalóan jogsértő (ez a példa a paródiákra vonatkozó kivétel hatálya alá tartozhat).

Az általában nem nyilvánvalóan jogsértő feltöltésekre további példa az olyan rövid részlet, amely a jogosultak által azonosított mű egészének kis részét teszi ki (az ilyen felhasználás a szövegidézési kivétel hatálya alá tartozhat). Ez vonatkozhat a felhasználó által előállított olyan videóra, amely egy játékfilm vagy egy dal részletét tartalmazza[32]. A részlet hossza önmagában nem minősül jogi kritériumnak annak megállapítása során, hogy a felhasználás jogszerű-e. A részlet hossza azonban – a felhasználás kontextusával együtt – releváns utalás arra, hogy egy adott feltöltés az uniós jogban meghatározott valamely kivétel hatálya alá tartozhat. Az EUB ítélkezési gyakorlatával[33] összhangban a tagállamok feladata, hogy biztosítsák a kivételek alkalmazásának hatékonyságát és szem előtt tartsák a kivételekkel elérni kívánt célokat annak érdekében, hogy egyensúlyt teremtsenek a jogosultak különböző csoportjait és a védelem alatt álló teljesítmények felhasználóit illető jogok és érdekek között. Ebből következik, hogy a 17. cikk értelmezésének lehetővé kell tennie a kivételek hatékony érvényesülésének védelmét és céljaik tiszteletben tartását, mivel az ilyen követelmény különös jelentőséggel bír, amennyiben e kivételek célja az alapvető szabadságok tiszteletben tartásának biztosítása.

Előfordulhatnak olyan összetettebb esetek is, amikor a tartalomtól és a helyzettől függően további követelményeket vagy követelmények kombinációját is figyelembe kell venni (a felhasznált részlet hosszán és átalakító jellegű felhasználásán kívül). A szolgáltatók és a jogosultak közötti együttműködés, illetve a felhasználók visszajelzései kulcsfontosságúak lesznek e mechanizmus alkalmazásának fokozatos finomításához.

A szolgáltatóknak mindenekelőtt kellő körültekintéssel és gondossággal kell eljárniuk az olyan tartalom feltöltése előtt, amely jelentős gazdasági kárt okozhat a jogosultaknak (lásd a fenti V. szakasz 2. részét). Amennyiben arányos és kivitelezhető, idetartozhat az is, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók gyors előzetes emberi felülvizsgálatot végeznek a

[31] Például a valamely szolgáltatás keretében feltöltött nagyon nagy számú nagyon rövid részletek összesített formában jelentős kárt okozhatnak a jogosultaknak. Vannak olyan szolgáltatások, amelyek üzleti modellje a rövid tartalmak (például nagyon rövid zenei részletek) széles körű használatára épül.
[32] Például „Az év 10 legjobb filmes pillanata" című, a felhasználó által készített videó.
[33] A C-516/17. sz. Spiegel Online-ügyben hozott ítélet.

megjelölt tartalmat tartalmazó, automatizált tartalomfelismerő eszközzel azonosított feltöltések tekintetében. Ez vonatkozna az olyan tartalmakra, amelyek különösen időérzékenyek (például zene vagy filmek játszási engedélyének megadása előtti lejátszása, illetve a friss sportesemények közvetítéseinek összefoglalói)[34].

A szóban forgó különböző alapvető jogok – nevezetesen a felhasználók véleménynyilvánítási szabadsága, a jogosultak szellemitulajdon-joga és a szolgáltatók vállalkozáshoz való joga – közötti megfelelő egyensúly biztosítása érdekében a megjelölt tartalmakkal kapcsolatos fokozott gondosságot a jelentős gazdasági kár magas kockázatával járó esetekre kell korlátozni, amit a jogosultaknak megfelelően indokolniuk kell. Ez a mechanizmus nem róhat aránytalan terhet a szolgáltatókra, és nem vezethet általános nyomonkövetési kötelezettséghez. A 17. cikk (8) bekezdése nem határozza meg az általános nyomon követés fogalmát, amely azonban a 2000/31/EK irányelv 15. cikkében meghatározottakkal azonos módon kezelendő. A 17. cikk (8) bekezdése első albekezdésének alkalmazásakor azonban figyelembe kell venni a 17. cikk kontextusát, rendszerét és célkitűzését, valamint az online tartalommegosztó szolgáltatók e rendelkezés szerinti különleges szerepét.

A már nem időérzékeny tartalmak előzetes emberi felülvizsgálatára nincs szükség[35]. Azoknak a szolgáltatóknak, amelyek úgy döntenek, hogy megfelelési mechanizmusuk részeként gyors előzetes emberi felülvizsgálatot alkalmaznak, a visszaélések kockázatának csökkentésére szolgáló mechanizmusokkal is rendelkezniük kell.

Az előzetes emberi felülvizsgálat eredményeként a szolgáltató letilthatja vagy elérhetővé teheti a feltöltést. A jogosultakat és a felhasználókat tájékoztatni kell a felülvizsgálat eredményéről. A tartalom letiltása esetén lehetővé kell tenni a felhasználók számára, hogy a jogorvoslati mechanizmus keretében vitathassák a letiltást.

***

A nyilvánvalóan jogsértő feltöltések azonosítása és letiltása, azaz azok feltöltésének elmaradása esetén a felhasználókat indokolatlan késedelem nélkül értesíteni kell erről, és továbbra is lehetővé kell tenni számukra, hogy a kérelmük indokolásával a 17. cikk (9) bekezdésében szereplő jogorvoslati mechanizmus (lásd alább) keretében vitassák a letiltást.

A nem nyilvánvalóan jogsértő tartalmaknak a feltöltés után online elérhetővé kell válniuk, kivéve a jogosultak által megjelölt tartalmakat (amennyiben gyors előzetes emberi felülvizsgálat tárgyát képezik). A szolgáltatóknak indokolatlan késedelem nélkül tájékoztatniuk kell a jogosultakat arról, hogy a tartalmat online elérhetővé tették. Ha a jogosultak kifogást emelnek, a szolgáltatóknak gyors utólagos emberi felülvizsgálatot kell végezniük, hogy eldönthessék, hogy a tartalom továbbra is elérhető maradjon-e online, vagy a tartalmat el kell távolítani. A jogosultaknak értesítés benyújtásával kell kifogást emelniük. A jogosultak által előzetesen nyújtott információkat figyelembe kell venni annak értékelésekor, hogy az értesítés megfelelően indokolt-e.

[34] Más típusú tartalmak is időérzékenyek lehetnek.
[35] A labdarúgó-mérkőzések esetében például az érzékenység napokban adható meg.

Az utólagos emberi felülvizsgálat célja, hogy az online tartalommegosztó szolgáltató mind a jogosultak, mind a felhasználók érveit figyelembe véve tudja meghozni döntését. Az emberi felülvizsgálat ideje alatt a tartalomnak online elérhetőnek kell maradnia.

Amennyiben az utólagos emberi felülvizsgálat eredményeként – a jogosultak és a felhasználók érvei alapján – az online tartalommegosztó szolgáltató végül úgy dönt, hogy letiltja vagy eltávolítja a feltöltött tartalmat, a lehető leghamarabb tájékoztatnia kell a felhasználót és az érintett jogosultakat a felülvizsgálat eredményéről. A felhasználó számára lehetővé kell tenni, hogy igénybe vehesse a 17. cikk (9) bekezdésében szereplő, peren kívüli vitarendezési mechanizmust.

Ha a tartalom online elérhető marad, a jogosultak később is küldhetnek újabb értesítést, ha olyan új elemek vagy körülmények merülnek fel, amelyek indokolják az újabb értékelést.

Amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik, úgy kell tekinteni, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók a 17. cikk (7) bekezdésének fényében eleget tettek a 17. cikk (4) bekezdésének b) és c) pontja szerinti kötelezettségüknek, ha kellő gondossággal jártak el olyan tartalmak tekintetében, amelyek az ebben az iránymutatásban felvázolt megközelítést alkalmazva nem nyilvánvalóan jogsértők, figyelembe véve a jogosultaktól származó lényeges információkat. Ezzel szemben, amíg az ellenkezője be nem bizonyosodik, úgy kell tekinteni, hogy az online tartalommegosztó szolgáltatók a 17. cikk (7) bekezdésének fényében nem tettek eleget kötelezettségüknek, és felelősségre vonhatók a szerzői jogok megsértéséért, ha a feltöltött tartalmat a jogosultak által szolgáltatott információk figyelmen kívül hagyásával tették hozzáférhetővé, ideértve – a nem nyilvánvalóan jogsértő tartalom tekintetében – a megjelölt tartalomra vonatkozó információkat a fenti V.2. szakasznak megfelelően.

Az automatizált eszközök alkalmazásával, a jogosultak kéréseinek megfelelően letiltott tartalmakról szóló rendszeres jelentések[36] lehetővé tennék a tagállamok számára annak nyomon követését, hogy megfelelő-e a 17. cikk, illetve különösen a 17. cikk (8) és (9) bekezdésének alkalmazása. Ez mindenekelőtt lehetővé tenné a felhasználók képviselői számára azt is, hogy nyomon kövessék, és adott esetben vitassák a szolgáltatók által a jogosultakkal együttműködésben a rendszeres visszaélések felderítése érdekében meghatározott paraméterek alkalmazását. Ez például a letiltott tartalmak számán és típusán, valamint a felhasználók által benyújtott panaszokon alapulhat.

Az ebben az iránymutatásban ismertetett mechanizmus nem akadályozhatja meg a technológia arra a célra történő használatát, hogy jelentsék, illetve díjazzák a jogosultak és a szolgáltatók által elfogadott szerződéses feltételeknek megfelelően engedélyezett tartalmak felhasználását.

[36] A digitális szolgáltatásokról szóló jogszabályról szóló rendeletre irányuló javaslatban a Bizottság által javasolt megközelítés szerint.

iii. A 17. cikk (9) bekezdése szerinti panasztételi és jogorvoslati mechanizmus

A 17. cikk (9) bekezdése előírja a tagállamok számára egy olyan panasztételi és jogorvoslati mechanizmus működtetését, amelyet a szolgáltatóknak elérhetővé kell tenniük a felhasználók számára a tartalmaik letiltásával vagy eltávolításával kapcsolatos vita esetén. E mechanizmus értelmében a hozzáférés letiltására vagy a feltöltött tartalom eltávolítására vonatkozó döntéseket emberi felülvizsgálatnak kell alávetni annak megállapítása érdekében, hogy a felhasználás jogszerű-e, illetve a tartalmat vissza kell-e állítani, vagy sem. A mechanizmus annak biztosítását is előírja a tagállamok számára, hogy az ilyen viták rendezésére peren kívüli jogorvoslati mechanizmusok álljanak rendelkezésre.

A tagállamoknak meg kell állapítaniuk a panaszkezelési és jogorvoslati mechanizmusra vonatkozó szabályokat. A felhasználók számára lehetőséget kell biztosítaniuk arra, hogy megtámadják a feltöltéseik letiltására vagy eltávolítására irányuló szolgáltatói döntéseket. Ez vonatkozhat a 17. cikk (4) bekezdése b) pontjának a 17. cikk (7) bekezdésével összhangban történő alkalmazása következtében letiltott, nyilvánvalóan jogsértő tartalomra, valamint a jogosultak által a 17. cikk (4) bekezdése c) pontjának értelmében benyújtott, megfelelően indokolt értesítést követően utólag eltávolított tartalomra. Amíg a jogorvoslati mechanizmus keretében végzett emberi felülvizsgálat le nem zajlott, a tartalmat le kell tiltani, kivéve a fent említett konkrét esetet, ha a tartalom nem sérti nyilvánvalóan a 17. cikk (7) bekezdését.

A 17. cikk (9) bekezdésének azon követelményével összhangban, hogy a felhasználók panaszait indokolatlan késedelem nélkül fel kell dolgozni, a tagállamoknak gondoskodniuk kell arról, hogy – főszabály szerint – az online tartalommegosztó szolgáltatók és a jogosultak reálisan rövid időn belül reagáljanak a felhasználók panaszaira annak biztosítása érdekében, hogy a mechanizmus gyors legyen. Bár a 17. cikk (9) bekezdése nem határoz meg konkrét határidőket a felhasználók panaszainak kezelésére, gyorsan kell eljárni, hogy ne sérüljön a véleménynyilvánítás szabadságához való alapvető jog. A gyakorlatban az egyes ügyek sajátosságaitól és összetettségétől függően különböző határidőkre lehet szükség. Ha a jogosultak nem reagálnak észszerű időn belül, az online tartalommegosztó szolgáltatóknak nélkülük kell döntést hozniuk arról, hogy a letiltott, illetve eltávolított tartalmat online elérhetővé kell-e tenni, illetve vissza kell-e állítani online.

Az irányelv értelmében a tagállamoknak elő kell írniuk, hogy a panasztételi és jogorvoslati eljárás keretében (szemben a 17. cikk (4) bekezdésének b) vagy c) pontjával) a jogosultaknak megfelelően indokolniuk kell a művek elérhetőségének megszüntetésére vagy eltávolítására irányuló kérelmüket. Ez azt jelenti, hogy nem lenne elegendő, ha a jogosultak újra benyújtanák ugyanazokat, a 17. cikk (4) bekezdésének b) vagy c) pontja alapján benyújtott információkat. Meg kellene indokolniuk az adott feltöltés jogsértő jellegét, ellenkező esetben – ha nem lenne szükség további bizonyításra –, a panaszkezelési és jogorvoslati mechanizmus nem érvényesülne hatékonyan.

Annak érdekében, hogy hatékony és gyors legyen, a jogorvoslati mechanizmusnak egyszerűen használhatónak és ingyenesnek kell lennie a felhasználók számára. A tagállamok ajánlhatják az online tartalommegosztó szolgáltatóknak, hogy egyszerűen kitölthető és benyújtható online űrlapokat bocsássanak a felhasználók rendelkezésére a jogorvoslati rendszeren belül. Az online tartalommegosztó szolgáltatók, legalábbis a nagyobb szolgáltatók, emellett lehetővé tehetnék a felhasználók és a jogosultak közötti információcserét a jogorvoslati rendszerükön belül, és nem lenne szükség külső források

(például e-mailek) használatára. Ez gyorsabbá tenné a mechanizmust. A jogorvoslati mechanizmus keretében a személyes adatok esetleges kezelésének az (EU) 2016/679 rendelettel összhangban kell történnie.

Ha a szolgáltatóknak a letiltott tartalomra vonatkozó végső döntése az, hogy a tartalom továbbra sem lesz elérhető, a felhasználók számára lehetővé kell tenni, hogy a tagállamok által kötelezően biztosítandó, pártatlan, peren kívüli vitarendezési mechanizmus révén vitathassák ezt a döntést. A peren kívüli vitarendezési mechanizmus lehet már meglévő mechanizmus is, amennyiben a szerzői jogi viták rendezéséhez szükséges megfelelő szakértelemmel társul. Emellett könnyen használhatónak kell lennie, és a felhasználók számára költségmentesen kell rendelkezésre bocsátani.

A tagállamoknak át kell ültetniük a nemzeti jogukba az online tartalommegosztó szolgáltatók azon kötelezettségét, hogy a felhasználási feltételeikben tájékoztatniuk kell a felhasználókat arról, hogy a műveket és más védelem alatt álló teljesítményeket az uniós jogban foglalt szerzői jogi és szomszédos jogi kivételek vagy korlátozások szerint felhasználhatják.

A tagállamok ajánlásokat tehetnek arra vonatkozóan, hogyan növelhetik a szolgáltatók a felhasználók tudatosságát azzal kapcsolatban, hogy mi minősülhet jogszerű felhasználásnak, ahogyan azt a 17. cikk (9) bekezdése előírja. A szolgáltatók például hozzáférhető és tömör tájékoztatást nyújthatnak a felhasználók számára a kivételekről, köztük legalább a 17. cikkben előírt kötelező kivételekről. Amellett, hogy ez az információ szerepel a szolgáltatók általános felhasználási feltételei között, a jogorvoslati mechanizmus keretében is megadható, hogy felhívják a felhasználók figyelmét a lehetséges kivételekre vagy korlátozásokra.

VII. AZ ONLINE TARTALOMMEGOSZTÓ SZOLGÁLTATÓK ÁTLÁTHATÓSÁGA – A JOGOSULTAK TÁJÉKOZTATÁSA (A 17. CIKK (8) BEKEZDÉSE)

A 17. cikk (8) bekezdése előírja az online tartalommegosztó szolgáltatók számára, hogy megfelelő tájékoztatást nyújtsanak a jogosultaknak – azok kérésére – a jogosultakkal való együttműködés keretében tett lépésekről. Ez az alábbiakat foglalja magában:

a) megfelelő tájékoztatás azon eszközök működéséről, amelyeket a 17. cikk (4) bekezdése értelmében a nem engedélyezett tartalom elérhetetlenségének biztosítása érdekében alkalmaznak; és

b) amennyiben a szolgáltatók és a jogosultak között felhasználási szerződés jön létre, a szerződések hatálya alá tartozó tartalmak felhasználására vonatkozó információk.

Ajánlott, hogy a tagállamok e rendelkezés végrehajtása során tájékoztassák a szolgáltatókat az általuk benyújtandó információk típusáról, szem előtt tartva, hogy tiszteletben kell tartani a 17. cikk (7) bekezdését, a (8) bekezdése első albekezdését és (9) bekezdését.

A tájékoztatásnak kellően konkrétnak kell lennie ahhoz, hogy a jogosultak számára átláthatóvá tegye a nem engedélyezett tartalmak (4) bekezdés szerinti elkerülését célzó

eszközök működését, tiszteletben tartva ugyanakkor annak szükségességét, hogy ne álljon fenn általános nyomonkövetési kötelezettség. Ilyen információ lehet például a szolgáltatók által használt technológiák (ha vannak ilyenek) vagy egyéb eszközök típusának leírása, információk arról, hogy mely technológiaszolgáltatók mint harmadik felek által nyújtott szolgáltatásokat vehetik igénybe, ezen eszközök átlagos hatékonysági szintje, az alkalmazott eszközök/szolgáltatások bármilyen módosulása (például a harmadik felek által nyújtott szolgáltatások esetleges frissítése vagy módosítása). A szolgáltatókat nem szabad arra kötelezni, hogy üzleti titoknak minősülő konkrét információkat adjanak meg, például a használt szoftverek részletes jellemzőit, amelyek védett adatok lehetnek.

Az engedélyek megadásakor az online tartalommegosztó szolgáltatóknak – a jogosultak kérésére – megfelelő tájékoztatást kell nyújtaniuk a megkötött megállapodások hatálya alá tartozó tartalom felhasználásáról. E kötelezettség végrehajtása során a tagállamoknak elő kell írniuk a szolgáltatók számára, hogy kellően konkrét információkat szolgáltassanak a jogosultakkal kapcsolatban kitűzött átláthatósági célkitűzés elérése érdekében, a (68) preambulumbekezdésnek megfelelően. Ezeknek az információknak magukban kell foglalniuk a jogosultak műveinek hasznosítására és a szolgáltatók által termelt bevételekre vonatkozó adatokat. A tagállamoknak ugyanakkor szem előtt kell tartaniuk, hogy ugyanezen preambulumbekezdéssel összhangban a szolgáltatók nem kötelesek részletes és személyre szabott tájékoztatást adni minden egyes műről. A szolgáltatók és a jogosultak ugyanakkor konkrétabb és részletesebb jelentési feltételekről is megállapodhatnak szerződéses tárgyalásaik során. A felhasználási szerződés hatálya alá tartozó művek és teljesítmények felhasználására vonatkozó rendszeres és pontos jelentéstétel fontos szerepet játszik a jogosultak méltányos díjazásának biztosításában.

A jelentéstétel hatékonyságának növelése és a bejelentett információk kezelésének elősegítése érdekében a tagállamok ösztönözhetik a szolgáltatókat, hogy kövessék a jelentéstételi formátumokkal kapcsolatban az ágazatban bevált módszereket, illetve normákat, még akkor is, ha az irányelv ezt nem teszi kötelezővé.

Végezetül meg kell jegyezni, hogy a 2014/26/EU irányelv 17. cikke néhány konkrétabb jelentéstételi követelményt tartalmaz. Ezek a követelmények az online tartalommegosztó szolgáltatókra vonatkoznak a közös jogkezelő szervezetek tekintetében.